

Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail Creatphlean 2024-2029

Cathair na Gaillimhe — Áit atá ag Athrú

Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail Creatphlean 2024–2029

Cathair na Gaillimhe — Áit atá ag Athrú

Table of Contents

1.	Cathair na Gaillimhe – Áit atá ag Athrú	1
2.	Cúlra agus Comhthéacs	6
	Cad is Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (PÁEP) ann?	7
	PÁEP 2015 – 2021	8
	Treoirphrionsabail den PÁEP	9
	PÁEP 2024 – 2029 Cur Chuige Nua	9
3.	Comhsheasmhacht PÁEP, Tosaíochtaí Trasghearrthacha & Promhadh	11
	Spriocanna Straitéiseacha de Phlean Forbartha na Cathrach (2023-2029)	13
	Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta/Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga	15
	Tosaíochtaí Trasghearrthacha	16
	Comhairliúchán Poiblí	18
4.	Achoimre Socheacnamaíoch agus Anailís SWOT	22
5.	Creat PÁEP 2024 – 2029	34
	Fís	35
	Spriocanna Ardleibhéil agus Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe	35
	réigiún cathrach cruthaitheach den scoth	36
	cathair nuálach	38
	cathair chomhionann agus uilechuimsitheach	41
	cathair inbhuanaithe agus athléimneach	43
	cathair ina gcuirtear sláinte agus folláine chun cinn	46
6.	Pleananna Chur chun Feidhme, Monatóireacht agus Measúnú	49
7.	Aguisíní	52

1 Cathair na Gaillimhe – áit atá ag athrú

Tá Cathair na Gaillimhe suite in iarthar na hÉireann, ar chósta Chuan na Gaillimhe agus leis an Aigéan Atlantach os a comhair. Tá an tírdhreach iontach de Chonamara ar an taobh thiar den chathair agus an Loch Coirib ar an taobh ó thuaidh. Trasnaíonn abhainn na Coiribe í, agus deirtear gur thug a grinneall cloiche (Gaill Aimh) an t-ainm don chathair. Tá lár na cathrach fite fuaite le canálacha agus taraenna a léiríonn an oidhreacht tráchtála a raibh ann na céadta bliain roimhe sin. Tá cáil domhanda uirthi mar gheall ar a muintir chairdiúil, a sráideanna gleoite, na healaíona, an cultúr agus an oidhreacht, is cathair í Gaillimh nach bhfuil cosúil le haon chathair eile.

Cathair atá ag dul i méid is í Cathair na Gaillimhe áit a bhfuil méadú tagtha ar an daonra ó 47,000 sa bhliain 1986 go breis agus 85,000 in 2023 le

réamh-mheastacháin do dhaonra pleanáilte de 120,000 faoi 2040. Ní hamháin go léirítear an treocht náisiúnta agus idirnáisiúnta d'uirbiú méadaithe leis an bhfás seo ach léirítear go sonrach tarraingteacht na Gaillimhe mar chathair chun cónaí agus oibriú inti agus chun cuairt a thabhairt uirthi agus staidéar a dhéanamh inti. Tá thart ar 70,000 duine breise ina gcónaí laistigh de 30 nóiméad de thiomáint ó lár na cathrach.

Is cathair chultúrtha agus chruthaitheach í Gaillimh

Gaillimh ina bhfuil na healaíona faoi bhláth le cor bohemianach agus Eorpach trína féadtar an pobal páirt a ghlacadh ann agus ina

spreagtar cruthaitheacht. Breathnaíodh ar an gcathair le fada mar lárionad cultúir agus tá a clú in Éirinn agus thar lear feabhsaithe ag láithreachtaí na gceannairí domhanda sna healaíona, ar nós Druid Theatre Company, Macnas agus Féile Ealaíon Idirnáisiúnta na Gaillimhe. Tá tábhacht eacnamaíoch na hearnála cruthaitheachta do Chathair na Gaillimhe suntasach agus neartaítear é seo tuilleadh le hainmniú na cathrach mar Chathair Scannán UNESCO agus mar Phríomhchathair Chultúir na hEorpa 2020 agus léirítear leis an tiomantas do na healaíona agus don chultúr sa chathair.

Cathair óg bhríomhar í Gaillimh le breis is 40,000 dalta agus mac léinn i mbunscoileanna, meánscoileanna agus in institiúidí tríú leibhéal - lena n-áirítear breis agus 30,000

mac léinn in Ollscoil na Gaillimhe, Ollscoil Theicneolaíochta an Atlantaigh, agus Institiúid Theicniúil na Gaillimhe. Tá an chuid de dhaonra na Gaillimhe idir 20 agus 24 bliana d'aois níos mó ná dhá oiread an mheáin náisiúnta don aois sin. Tá oideachas agus foghlaim mar chuid den am atá thart, den lá atá inniu ann agus de thodhchaí na cathrach.

Cathair ilchultúrtha is í Gaillimh aitheanta mar

chathair ina ndéantar an éagsúlacht a cheiliúradh. Tá Cathair na Gaillimhe ar an láthair is ilchultúrtha in Éirinn le thart ar 20% dá

cónaitheoirí taifeadta mar neamh-Éireannaigh, i gcomparáid leis an meán náisiúnta de 12%. Is í freisin an t-aon chathair dháttheangach in Éirinn a bhfuil stair agus traidisiún láidir na Gaeilge aici.

Cathair stairiúil í Gaillimh a bhí ina sráidbhaile beag Uí Fhlaitheartaigh sna meánaoiseanna ar dtús, tugtar “Cathair na dTreabh” ar an gcathair tar éis na gceithre “Threibh” dhéag

(teaghlaigh trádála) a bhí i gceannas ar an gcathair sa tréimhse Ghael-Normannach. Taispeántas beo staire atá i gCathair na Gaillimhe agus tá go leor iarsmaí ón stair mheánaoiseach coinnithe aici, lena n-áirítear sráideanna doirneogach, lánaí, áirsí i bhfolach agus ballaí meánaoiseacha na cathrach.

Is príomhspreagthóir í Cathair na Gaillimhe don fhorbairt eacnamaíoch sa réigiún agus cuireann sé go mór leis an ngeilleagar náisiúnta. Tá braisle gnó

Teicneolaíochta-Leighis aitheanta go hidirnáisiúnta sa chathair agus tá braisle láidir TFC ag teacht chun cinn. Déanann a spiorad fiontraíochta agus éagsúlacht cultúir leas don chathair. Is lárionad eolais agus foinse fáis agus nuálaíochta í. Sa chathair, cothaítear freisin mórtas áite ina háitritheoirí.

Agus sprioc fáis daonra leagtha síos ag an SRSE le go bhfásfaidh an chathair go daonra de 120,000 sna fiche bliain atá romhainn (le méadú comhthráthach ar fhostaíocht), beidh Cathair na Gaillimhe ina cathair mórscála agus ina príomhspreagthóir fáis agus rathúnais do Réigiún an Tuaiscirt agus Iarthair. Leagann Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023-2029 an creat spásúil amach maidir le conas a chumasófar an uaimhian fáis spriocdhírithe seo sna sé bliana atá amach romhainn agus conas a thógfaidh sé an bonn le haghaidh tuilleadh fáis san fhadtéarma.

Is cathair ghnóthachtála í Gaillimh agus ainmníodh í mar an MicroCity Foriomlán is Fearr san Eoraip ag iris fDi mar

aitheantas ar a acmhainneacht eacnamaíoch agus a cairdiúlacht gnó agus bhronn Acadamh na hUirbeachta de chuid na Ríochta Aontaithe Gradam Baile Mór na Bliana ar an gcathair freisin. Ó 2015 i leith, tá Bratach Chorcra faighte ag Cathair na Gaillimhe go leanúnach dá heacnamaíocht oíche shábháilte agus bhríomhar agus in 2015 d’ainmnigh an iris Travel and Leisure ó na Stáit Aontaithe Gaillimh mar an ‘Chathair is Cairdiúla ar domhan’ agus roghnaíodh í mar cheann de na cathracha píolótacha don tionscadal Culture21 arna reáchtáil ag an Aontas Eorpach.

Tá Gaillimh ainmnithe mar Chathair Scannán UNESCO, ar cheann de líonra de 22 cathair ar fud an domhain a bhfuil an teideal mór le rá seo aici agus tá sí ina ball de Líonra Cathracha Cruthaitheacha UNESCO. I measc na n-aitheantais agus na creidiúnaithe a fuarthas le déanaí tá an t-ainmniú Duilleog Ghlas na hEorpa in 2017, Réigiún Eorpach na Gastranómacha in 2018 agus Príomhchathair Chultúir na hEorpa 2020.

Is áit atá i mbun athraithe í Cathair na Gaillimhe agus ní mór an t-athrú seo a phleanáil agus a bhainistiú. D'fhoneann leanúint ar aghaidh ag fás agus ag forbairt, ní mór do Chathair na Gaillimhe freagairt do dhomhan atá ag athrú go tapa. Ní mór leas a bhaint as láidreachtaí reatha na Gaillimhe atá ag teacht chun cinn chun iomaíochas na cathrach a chinntiú. Ní mór glacadh le teicneolaíochtaí digiteacha agus glasa de réir mar a bhraitheann béim idirnáisiúnta agus an Aontais Eorpaigh níos mó agus níos mó ar chathracha cliste, inbhuanaithe.

Ní mór rannpháirtíocht le muintir Chathair na Gaillimhe trí chomhoibriú, idirphlé agus rannpháirtíocht sa rialtas áitiúil a spreagadh agus ní mór luach a chur ar gach gné den éagsúlacht, den fhéiniúlacht chultúrtha agus den léiriú. Ní mór aghaidh a thabhairt ar na bagairtí atá roimh gach ceantar uirbeach de bharr dífhostaíochta, bochtaineachta, fuinnimh, gníomhaithe ar son na haeráide, rochtain ar thithíocht agus seirbhísí mar dhúshláin phráinneacha agus Gaillimh ag glacadh a háit mar spreagthóir d'fhorbairt eacnamaíoch, shóisialta agus phobail mar an t-aon chathair i réigiún an iarthair.

Tá gá le fíis shoiléir, achomair agus uailmhianach do Chathair na Gaillimhe agus ní mór don fhís seo a bheith bunaithe ar choincheapa maidir le fás cliste, inbhuanaithe agus cuimsitheach trí chreataí beartais comhleanúnacha a fhorbairt agus a sheachadadh, ailínithe leis an mbeartas réigiúnach, náisiúnta agus Eorpach.

Tá sraith pleananna agus straitéisí ullmhaithe, nó á n-ullmhú, chun an fhís seo do Chathair na Gaillimhe a chomhlánú sna blianta beaga atá romhainn, ag teacht le Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023 - 2029. Nuair a chuirtear na pleananna agus na straitéisí seo de chuid Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le chéile le doiciméid bheartais náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla eile, cuirtear fíis uailmhianach, ach insroichte, do Chathair na Gaillimhe i láthair.

2 Cúlra agus Comhthéacs

Cad is Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (PÁEP) ann?

Is é príomhaidhm an PÁEP ná na cuspóirí agus na gníomhartha a leagan amach, ar feadh tréimhse sé bliana, a bhfuil gá leo chun forbairt eacnamaíoch agus forbairt áitiúil agus pobail Chathair na Gaillimhe a chur chun cinn arna déanamh ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe go díreach, agus i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara forbartha eacnamaíochta agus pobail eile agus chun tacú leis an bhforbairt sin.

Tacóidh an PÁEP le forbairt inbhuanaithe Chathair na Gaillimhe toisc go bhfuil sé mar eilimint áitiúil de chreataí forbartha náisiúnta agus tacóidh sé le comhoibriú chun cáilíocht na beatha inár bpobail a fheabhsú.

Is bealach tábhachtach é an PÁEP chun a leagan amach conas is féidir le páirtithe leasmhara oibriú le chéile chun a chinntiú go dtacaíonn a dtionscnaimh, a gcláir agus a dtionscadail le cáilíocht beatha níos fearr do dhaoine a chónaíonn agus a oibríonn sa chathair.

Éascóidh an PÁEP comhoibriú idir gníomhaireachtaí comhpháirtíochta, gnó agus an earnáil phobail agus dheonach, chun sineirgí a bhrú chun cinn agus a ailíniú le beartas réigiúnach, náisiúnta agus Eorpach d'fhonn maoiniú a dhaingniú.

Mar chreat d'fhorbairt eacnamaíoch agus d'fhorbairt áitiúil agus pobail Chathair na Gaillimhe, beidh an PÁEP ar an bpríomhshásra ar an leibhéal áitiúil chun gníomhartha ábhartha a thabhairt ar aghaidh a eascraíonn as straitéisí agus beartais náisiúnta agus réigiúnacha a bhfuil sainchúram áitiúil acu. Tá sé tábhachtach go soláthrófaí leis an PÁEP creat cumasúcháin a thacaíonn le hobair chomhoibríoch sna struchtúir a thacaíonn leis an PÁEP agus sna hidirghabhálacha a bhfuil an PÁEP ag iarraidh tacú leo.

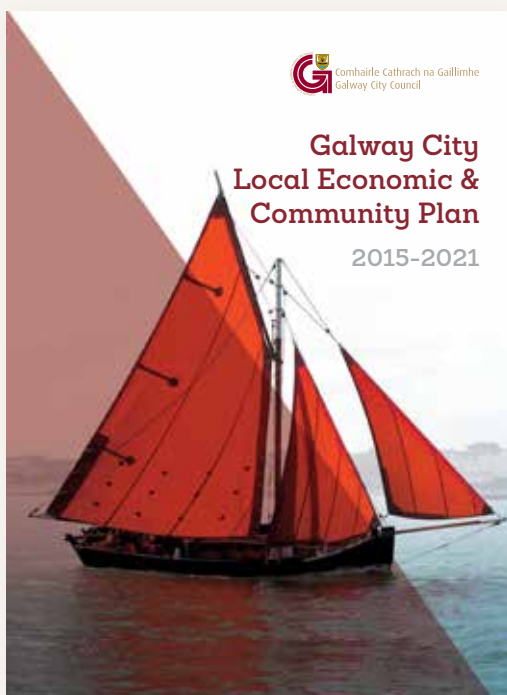
Is príomhthiománaithe iad údaráis áitiúla chun fiontar agus nuálaíocht a spreagadh agus a chumasú ina réigiúin. Mar thoradh ar athchóiritheleanúnacha agus a tharla le déanaí, tá ról níos mó ag údaráis áitiúla, lasmuigh dá bhfeidhmeanna traidisiúnta, lena n-áirítear forbairt agus cur chun cinn eacnamaíoch a thiomáint agus gníomhú mar phointe fócasach don fhorbairt áitiúil, i gcomhar le gníomhaireachtaí eile.

Mar chuid den ról ceannaireachta atá sannta d'údaráis áitiúla, tá príomhfhreagracht anois ar Chomhairle Cathrach na Gaillimhe as forbairt eacnamaíoch, shóisialta agus pobail a threorú sa chathair. Forbraíodh an PÁEP seo do Chathair na Gaillimhe chun an fhreagracht seo faoi Alt 66 den Acht Rialtais Áitiúil 2001 arna leasú ag alt 44 den Acht um Athchóiriú an Rialtais Áitiúil 2014 a léiriú.

Rinne Coiste Forbartha Pobail Áitiúil Chathair na Gaillimhe (LCDC) an eilimint phobail den PÁEP a aontú agus rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe, tríd an gCoiste um Beartas Straitéiseach um Fhorbairt Eacnamaíoch (SPC) an eilimint eacnamaíoch a aontú.

Comhtháthaíodh an dá eilimint sa Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail deiridh seo arna threorú ag Grúpa Stiúrtha Comhairleach. Aithnítear sa PÁEP bearnaí agus seachadann sé 'céimathruithe' dearfacha a chuirfidh comhdhlúthú agus feabhsú eacnamaíoch agus sóisialta Chathair na Gaillimhe chun cinn. Tá béim an phlean ar chomhoibriú agus ar obair idirghníomhaireachta, le béim ar ghníomhartha soiléire intomhaiste a chuireann luach leis an gcathair. Forbrófar Pleananna Chur chun Feidhme gach dara bliain, bunaithe ar na 'Cuspóirí Ardleibhéil' atá leagtha amach sa Chreat PÁEP.

PÁEP 2015 – 2021

D'fhoilsigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe a céad Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail in 2015 lenar cumhdaíodh an tréimhse ó 2015 go 2021 (sínte go 2022) agus leis an bpróiseas maidir leis an PÁEP 2024 – 2029 a fhorbairt tugadh deis machnamh a dhéanamh ar eispéiris na bpáirtithe leasmhara go léir san idirthréimhse. Cuimsíodh sa chéad PÁEP do Chathair na Gaillimhe na Spriocanna Ardleibhéil seo a leanas a bhí le leanúint ag baint úsáide as an gclár gníomhartha atá sa phlean.

- 1 Réigiún cathrach cruthaitheach den scoth
- 2 Cathair nuálach
- 3 Cathair chomhionann agus uilechuimsitheach
- 4 Timpeallacht uirbeach inbhuanaithe, athléimneach atá mar phríomhchathair réigiúnach san Iarthar
- 5 Cathair ina cuirtear sláinte agus folláine a muintire go léir chun cinn

Thar an tréimhse ón mbliain 2015, seachadadh líon suntasach torthaí dearfacha faoi na Spriocanna seo.

Treoirphrionsabail den PÁEP

Tá an PÁEP bunaithe ar thacar treoirphrionsabail agus luachanna, lena n-áirítear:

- Comhionannas, cearta daonna agus meas
- Forbairt inbhuanaithe atá tíosach ar acmhainní agus sochaí agus geilleagar uilechuimsitheach
- Torthaí a uasmhéadú trí chomhoibriú
- Rannpháirtíocht ghníomhach agus rannpháirtíocht pobail bhríoch
- Cumhacht a thabhairt do phobail chun cuimsiú sóisialta a bhaint amach
- Inrochtaineacht agus úinéireacht lena chinntiú go bhfuil an plean éasca le léamh agus le tuiscint

Geallann PÁEP Chathair na Gaillimhe 2024 - 2029 aghaidh a thabhairt ar eisiaimh sóisialta, mar a shainítear i bPlean Oibre Rialtas na hÉireann um Chuimsiú Sóisialta 2020-2025.

Mar fhoinse tionchair freisin ar an PÁEP, tá an Ráiteas um Chomhionannas agus Cearta Daonna an Choiste Forbartha Pobail Áitiúil ina sainítear go...

“gcuireann an LCDC timpeallacht chun cinn atá cothrom, trédhearcach agus fáilteach do gach duine aonair agus eagraíocht fostaithe, úsáideoir seirbhíse agus comhaltaí tofa. Geallann an LCDC aird chuí a thabhairt ar an ngá atá le deireadh a chur le hidirdhealú; comhionannas deiseanna a chur chun cinn; dea-chaidreamh a chothú agus cinntiú á ndéanamh; beartais a fhorbairt agus a chur chun feidhme”.

PÁEP 2024 – 2029 Cur Chuige Nua

Le treoirlínte a eisíodh chuig údarais áitiúla tugadh breac-chuntas ar an bpróiseas atá le leanúint chun PÁEP lán-chomhtháite a fhorbairt ar an leibhéal áitiúil. Eisítear na treoirlínte faoi Alt 66b den Acht um Athchóiriú an Rialtais Áitiúil, 2014 agus dá bhrí sin tá nádúr reachtúil acu agus tacaítear le gach gné den phróiseas PÁEP lena n-áirítear cur chun feidhme, monatóireacht agus meastóireacht leanúnach. Beidh an PÁEP 2024 – 2029 mar bhonn le hidirghabhálacha ar an leibhéal áitiúil atá comhlántach agus comhsheasmhach le Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta Thionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair (RSES), leis an bPlean Forbartha Cathrach agus leis na straitéisí agus beartais náisiúnta ábhartha. Leis an PÁEP seo, soláthrófar creat straitéiseach níos leithne a threoróidh ullmhú agus seachadadh sraith de phleananna chur chun feidhme 2 bhliana. Leis seo, cuirfear an aclaíocht agus an tsolúbthacht ar fáil a theastaíonn chun freagairt do riachtanais agus deiseanna atá ag teacht chun cinn ar bhonn leanúnach thar thréimhse 6 bliana an phlean.

Is ionann an PÁEP agus plean comhroinnte do Chathair na Gaillimhe agus beidh ról tábhachtach aige i múnú na Gaillimhe mar chathair chruthaitheachta, infheistíochta agus deise, mar chathair ina cuirtear na dálaí is fearr ar fáil dá muintir agus cáilíocht beatha níos fearr.

Tá gealltanas ó na comhpháirtithe go léir gur doiciméad orgánach a bheidh sa phlean seo a cheadóidh do mhachnamh, athbhreithniú agus monatóireacht leanúnach a dhéanamh, ag aithint go bhfuil fíor-ghá le comhairliúchán bríoch leanúnach ar leibhéal an phobail. Ina theannta sin, breithnítear sa phlean na hacmhainní atá ar fáil chun gníomhartha sainaitheanta a sheachadadh agus cinntítear go bhfuil beartú tosaíochta réadúil agus indéanta laistigh de na hacmhainní atá ar fáil.

Sa **Chreatphlean PÁEP** sonraítear na Spriocanna Ardleibhéil agus na Cuspóirí Pobail agus Eacnamaíochta Inbhuanaithe chomh maith le breithniú ar thorthaí agus ar tháscairí ardleibhéil don tréimhse 6 bliana PÁEP.

Aithnítear leis na Spriocanna Ardleibhéil seo na dúshlán shóisialta agus eacnamaíocha níos leithne atá os comhair na cathrach le blianta beaga anuas agus leanfar ag tabhairt aghaidh orthu thar shaolré an PÁEP. Agus na spriocanna seo á bhforbairt, rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe machnamh ar na spriocanna a leagadh amach sa PÁEP roimhe seo. Trí phróiseas meastóireachta ba léir, cé go raibh dul chun cinn soiléir déanta maidir le hoibriú i dtreo na spriocanna sin, go leanann a gcuid mianta ag léiriú ár n-uaimhian. Léirítear é seo trí spriocanna roimhe seo a oiriúnú, i gcás inarb iomchuí, agus féachaint freisin ar athruithe tosaíochta, ar dheiseanna nua agus ar dhúshlán nua do PÁEP 2024 - 2029 don todhchaí.

Bainfear na spriocanna agus na cuspóirí seo amach trí shraith gníomhartha a sheachadfar i gcomhar le páirtithe leasmhara thar shaolré an phlean. Is é an buntáiste a bhaineann le comhspríocanna agus comhchuspóirí ná go gcuidíonn siad le páirtithe leasmhara a thabhairt le chéile chun ailíniú straitéiseach a dhéanamh agus dul le chéile chun athrú éifeachtach agus fíor a dhéanamh inár gcathair.

Léirítear sa Chreat PÁEP an chuid straitéiseach de phróiseas forbartha an PÁEP thar thréimhse iomlán sé bliana. Áirítear leis an gCreat sraith Cuspóirí Inbhuanaithe (idir eacnamaíoch agus pobail) atá le baint amach thar an tréimhse trí ionchuir, gníomhartha agus aschuir atá leagtha amach sna pleananna chur chun feidhme. Sa **Phlean Chur chun Feidhme** sonraítear na hionchuir, na gníomhartha agus na hacmhainní a theastaíonn do thréimhse an Phlean Chur chun Feidhme sin (dhá bhliain) chomh maith leis na príomhthorthaí ábhartha chun measúnú a éascú. Éascaítear leis an bhformáid seo cur chuige níos aclaí agus níos solúbtha maidir le seachadadh tionscnamh chun tacú le baint amach na Spriocanna Ardleibhéil agus na Cuspóirí Forbartha Inbhuanaithe atá leagtha amach sa Chreat PÁEP agus beifear in ann cláir agus beartais atá ag teacht chun cinn a mheas ar bhealach leanúnach.

3

Comhsheasmhacht PÁEP, Tosaíochtaí Trasghearrthacha & Promhadh

Bíonn tionchar ag ordlathas pleananna, straitéisí agus reachtaíochta ar an leibhéal idirnáisiúnta, náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil ar an PÁEP. Cuireadh iad seo san áireamh agus an PÁEP á ullmhú. Tá an PÁEP ag teacht leis an Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch 2020 – 2032 (RSES) a d’ullmhaigh Comhthionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair agus an Creat Pleanála Náisiúnta – Tionscadal Éireann 2040.

Tá fíis straitéiseach mar bhonn agus taca ag Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023 – 2029 a bhfuil sé mar aidhm léi fás inbhuanaithe na cathrach sa todhchaí a threorú, agus déantar í seo a leathnú thar deich Sprioc Straitéiseacha.

Tá an chéad Phlean Straitéiseach Cheantar Uirbeach (PSCU) don Ghaillimh mar chroílár an SRSE mar gur príomhchathair éifeachtach réigiúin í an chathair agus an poitéinseal aici a bheith ar cheann de na príomhchathracha san Eoraip. Táthar ag súil go dtiocfaidh méadú 50% ar dhaonra na Gaillimhe suas go dtí 2040. Tá sé beartaithe ag PSCU na Gaillimhe go bhfásfaidh Gaillimh le bheith ina lárionad uirbeach iomaíoch domhanda agus go leanfaidh sí de bheith ina spreagthóir fás eacnamaíoch. Aithníonn an PSCU suíomhanna oiriúnacha d’fhorbairt fostaíochta straitéiseach agus díríonn sé ar dhlúthfhás agus ar threoir forbartha eochair-athnuachan lár na cathrach agus tailte tionscail/fiontair atá suite i suíomh straitéiseach.

Sa Phlean Forbartha Cathrach leagtar amach an fhís do Chathair na Gaillimhe ‘chun bheith ina cathair rathúil, inbhuanaithe, iomaíoch, réigiúnach a chruthaíonn rathúnas, a thacaíonn le hardchaighdeán maireachtála agus a choinníonn a féiniúlacht shainiúil agus a thacaíonn le heispéireas cultúrtha saibhir. Cathair atá freagrach as an gcomhshaol, atá slógtha chun dul i ngleic le hathrú aeráide agus atá seasmhach ó thaobh dúshlán de. Cathair atá in ann tallann agus scileanna a mhealladh agus a choinneáil agus cathair a chothaíonn nuálaíocht agus cruthaitheacht. Cathair chuimsitheach, éagsúil, áit ina bhfuil meas mór ar chomhpháirteachas poiblí agus áit a bhfuil fíís choiteann ann trí mheán an dea-rialachais agus na dea-cheannaireachta. Cathair a chuireann roghanna inbhuanaithe agus ardchaighdeán ar fáil i ndeiseanna tithíochta, oibre, iompair agus stíl maireachtála.

Spriocanna Straitéiseacha de Phlean Forbartha na Cathrach (2023-2029)

1. Ardchaighdeán maireachtála a bhaint amach do gach saoránach trí timpeallacht thógtha, ardchaighdeán, tharraingteach a sholáthar, tríd an timpeallacht nádúrtha uathúil a chosaint agus trí phríomhthacaí eacnamaíocha, cultúrtha agus sóisialta a éascú.
2. Cur ar chumas na Gaillimhe a bheith ina cathair scála mar a shamhlaítear sa NPF agus mar thiománaí réigiúnach forbartha ar féidir léi cur le fás eacnamaíoch trí dheiseanna eacnamaíocha cothromaithe agus inbhuanaithe a sholáthar d’fhorbairt, nuálaíocht agus infheistíocht ar fud na n-earnálacha fostaíochta go léir agus ligean do ról na Cheantair Chathrach agus na Cathrach leas a bhaint as na buanna agus an fhorbairt eacnamaíoch de Réigiún iomlán an Tuaiscirt agus an Iarthair a uasmhéadú.

3. Tiomantas a thabhairt do ghníomhú ar son na haeráide agus an laghdú spriocdhírithe náisiúnta ar astaíochtaí gás ceaptha teasa trí bhearta réamhghníomhacha de réir thiomantais an Aontais Eorpaigh agus tiomantais náisiúnta chun trasdul cóir a chumasú go geilleagar agus sochaí atá athléimneach ó thaobh na haeráide, saibhir ó thaobh na bithéagsúlachta agus neodrach ó thaobh na haeráide de, agus é sin a dhéanamh go háirithe trí bhearta sonracha um chur chun cinn, um oiriúnú agus um maolú.
4. Prionsabal na hinbhuanaitheachta a chur i bhfeidhm agus ailíniú le 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe Chlár Oibre 2030 na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe go háirithe sna cásanna ina mbaineann siad le húsáidí talún, foirgneamh, uisce, fuinnimh, dramhaíola agus trí mhodhanna iompair inbhuanaithe a spreagadh agus iompar a chomhtháthú le húsáid talún.
5. Féachaint le cathair chomhionann chuimsitheach a dhéanamh de Chathair na Gaillimhe, trí chuimsiú sóisialta a chur chun cinn sa timpeallacht thógtha, go háirithe i spásanna poiblí, sa tithíocht, i saoráidí pobail, sa rochtain ar sheirbhísí, ar thaitneamhachtaí, ar dheiseanna fostaíochta agus ar iompar poiblí.
6. An timpeallacht nádúrtha ilchineálach ar leith atá ag an gcathair a chosaint agus an líonra glas agus na naisc a dhaingniú, agus luach na bithéagsúlachta a aithint mar acmhainn, chomh maith leis an deis mhór don chaitheamh aimsire a chuireann sé sin ar fáil agus na stíleanna gníomhacha sláintiúla maireachtála a chuireann sé chun cinn, an tionchar a d'fhéadfadh bheith aige freisin ar chaighdeán na sláinte i gcoitinne agus an ról atá aige chun comhfhobairt áite shláintiúil agus cathair mhealltach tharraingteach a sholáthar.
7. Féiniúlacht chomhchoiteann agus fíis roinnte a spreagadh agus é sin a dhéanamh trí rannpháirtíocht shibhialta ar phleananna agus ar thionscadail amhail Fhorbairt Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail do Ghailimh agus freisin ar thionscadail spriocdhírithe ar leith a chur chun cinn ar mhaithe le leas an phobail, a chuirfidh an fhoirm uathúil agus carachtar na cathrach chun cinn, chomh maith le deiseanna a thabhairt chun bonneagar cultúrtha, pobail agus tairbhiúil eile a fhorbairt agus geilleagar na cathrach a fheabhsú agus a éagsúlú.
8. Pleanáil úsáid talún agus iompair a chomhtháthú chun na deiseanna le haghaidh taistil ghníomhaigh agus iompair phoiblí a uasmhéadú agus príomhthionscadail iompair a chuimsítear i Straitéis Iompair na Gaillimhe a chumasú, rud a chuirfidh úsáid ilmhódach, soghluaisteacht chliste agus inrochtaineacht ar fáil do chách.
9. Úsáid éifeachtach agus inbhuanaithe d'acmhainní agus bonneagar comhshaoil uile na seirbhísí uisce a chinntiú.
10. Foirm dhlúth níos uirbí a fhorbairt sa chathair a sholáthraíonn do chomharsanachtaí tarraingteacha, comhtháite a bhféadtar teacht orthu go héasca a dtacaíonn leibhéil iomchuí seirbhísí agus taitneamhachtaí leo.

Tá Creat agus Plean Chur chun Feidhme PÁEP Chathair na Gaillimhe ag teacht le príomhstraitéisí agus cuspóirí Phlean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023-2029.

Scagadh le haghaidh Measúnachta Straitéisí Timpeallachta agus Scagadh le haghaidh Measúnachta Cuí

Bhí an Plean faoi réir [Scagadh le haghaidh Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta \(MSC\)](#) agus [Scagadh le haghaidh Measúnacht Chuí \(AA\)](#). Is éard is SEA ann ná an mheastóireacht fhoirmiúil, chórasach ar na héifeachtaí suntasacha dóchúla ar an gcomhshaol a bhaineann le plan nó clár a chur chun feidhme, le hathrú ar phlean nó ar chlár, srl., sula ndéanfar cinneadh chun é a ghlacadh. Foráiltear leis an Treoir SEA Eorpach (Treoir 200/142/CE maidir le Measúnú ar Éifeachtaí Pleananna agus Clár Áirithe ar an gComhshaol) ceanglais maidir le tabhairt faoi SEA. Is éard atá i gceist le scagadh le haghaidh SEA an próiseas chun cinneadh a dhéanamh cé acu an dócha go mbeadh éifeachtaí suntasacha comhshaoil ag plan nó clár ar leith, seachas na cinn a bhfuil an SEA éigeantach ina leith, agus an mbeadh gá le SEA.

Is éard atá i gceist le AA ná measúnú ar an bhféidearthacht go mbeadh drochthionchar nó éifeachtaí díobhálacha ag plan nó tionscadal, in éineacht le pleananna nó tionscadail eile, ar chuspóirí caomhantais láithreáin Eorpaigh. Tá na láithreáin seo comhdhéanta de Limistéir Chaomhantais Speisialta (LCS) agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAanna) agus cuirtear ar fáil leo cosaint agus maireachtaí fhadtéarmach do na speicis agus na gnáthóga is luachmhaire agus is mó atá faoi bhagairt san Eoraip. Foráiltear leis an Treoir Eorpach um Ghnáthóga (Treoir 92/43/CEE ar Chaomhnú Gnáthóg Nádúrtha agus Fána agus Flóra Fiáin) ceanglais maidir le tabhairt faoi AA. Is éard atá i gceist le scagadh le haghaidh AA ná an próiseas chun cinneadh a dhéanamh an bhféadfadh tionchar suntasach dóchúil a bheith ag plan ar láithreáin Eorpacha agus dá bhrí sin bheadh údar ann do Chéim 2 AA. Sna cleachtaí scagtha, scrúdaítear an gá le tabhairt faoi SEA iomlán agus/nó Céim 2 AA. Tá Scagadh don SEA agus Scagadh do thuarascálacha AA ag gabháil leis an bPlean agus tugadh bonn eolais do chinntí na Comhairle nach bhfuil SEA iomlán agus Céim 2 AA iomlán ag teastáil don Phlean.

Stádas Sáraitheach an Phlean

Agus an Plean seo á chur chun feidhme beidh Comhairle Cathrach na Gaillimhe ag cuidiú le páirtithe leasmhara maidir lena gcuid gníomhaíochtaí a éascú, a chur chun cinn, tacú leo agus iad a chomhordú ar bhealach atá comhsheasmhach le pleananna reatha agus pleananna atá ag teacht chun cinn ina leagtar amach beartas poiblí um fhorbairt inbhuanaithe, lena n-áirítear iad sin a bhaineann leis an ngeilleagar, leis na pobail, leis an mbonneagar, leis an turasóireacht, le húsáid talún, le cosaint an chomhshaoil agus le bainistiú comhshaoil. Tá an Plean seo suite taobh leis an ordlathas seo de dhoiciméid reachtúla a bhí faoi réir measúnú / scagadh comhshaoil le haghaidh measúnú comhshaoil, de réir mar is cuí, agus atá mar chuid den chreat um chinnteoireacht agus deonú toilithe.

Ní thugtar toiliú leis an bPlean ná ní bhunaítear creat chun toiliú a dheonú agus ní bheidh sé ina cheangal ar aon chinntí a bhaineann le toiliú a dheonú.

Tá an Plean ag teacht go hiomlán le forálacha an Chreata Pleanála Náisiúnta reatha, Éire 2040, an Plean Náisiúnta um Gníomhú ar son na hAeráide 2023, Tithíocht do Chách 2021, an Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta 2020-2032 agus an Plean Forbartha Cathrach reatha, ar cuireadh gach ceann díobh faoi réir na gceanglas reachtacha a bhaineann le comhairliúchán poiblí agus measúnú/scagadh comhshaoil le haghaidh measúnú comhshaoil. Mar sin, tá an Plean go hiomlán faoi réir cheanglais na bhforálacha atá leagtha amach sna doiciméid seo, lena n-áirítear forálacha a bhaineann le forbairt inbhuanaithe, cosaint an chomhshaoil agus bainistiú comhshaoil atá comhtháite sna doiciméid seo, lena n-áirítear trí phróisis SEA agus AA, agus ní dhéantar aon athrú ná breisiú ar na forálacha sin a thabhairt isteach.

D'fhonn iad a bhaint amach, beidh ar thionscadail atá san áireamh sa Phlean seo (ar bhealach cosúil le tionscadail eile ó aon earnálacha eile) cloí, mar is cuí, le reachtaíocht, beartais, pleananna agus cláir éagsúla (lena n-áirítear ceanglais maidir le Measúnú Cuí ar leibhéal níos ísle, Measúnú Tionchair Timpeallachta agus ceanglais cheadúnaithe eile de réir mar is cuí) atá mar chuid den chreat reachtúil um chinnteoireacht agus deonú toilithe. Is foráil shonrach den Phlean seo é a chinntiú go gcloítear leis na forálacha ar fad ón bPlean Forbartha Cathrach a aithníodh sna tuarascálacha Scagtha le haghaidh SEA agus AA le linn chur chun feidhme an Phlean seo.

Tosaíochtaí Trasghearrthacha

Rinneadh a bhreithniú sa PÁEP tionchar féideartha an phlean thar roinnt tosaíochtaí trasghearrtha / cothrománacha eadhon, inbhuanaitheacht, athrú aeráide, comhionannas, bochtaineacht, aois agus míchumas.

Athrú Aeráide / Gníomh

Tá an gá le haghaidh a thabhairt ar an ngéarchéim aeráide ar cheann de na dúshláin shainiúla a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu ar gach leibhéal.

Tá an Rialtas ag tacú le gníomh chun oiriúnú do na héifeachtaí is measa a bhaineann le hathrú aeráide agus todhchaí níos sábháilte a chinntiú do na glúnta atá le teacht trí bhonn reachtúil a fhorbairt le haghaidh idirghabhála um athrú aeráide - lena n-áirítear an Acht um Gníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú), 2021, agus tríd an gceanglas ina dhiaidh sin ar gach údarás áitiúil Plean Gníomhaíochta Aeráide a fhorbairt.

Le príomhfhoráil Acht 2021 éilítear ar an Rialtas “an t-aistriú chuig geilleagar atá athléimneach ó thaobh na haeráide agus neodrach ó thaobh aeráide de a shaothrú agus a bhaint amach faoi dheireadh 2050

Tá creat ceangailteach de réir dlí anois le spriocanna agus gealltanais shoiléire leagtha síos sa dlí lena chinntiú go mbainfidh Éire a spriocanna aeráide náisiúnta, AE agus idirnáisiúnta amach agus go gcomhlíonann sí a cuid oibleagáidí sa ghearrthearma agus san fhadtearma. Tá an PÁEP ar cheann de na sásraí trína soláthrófar idirghabhálacha gníomhaíochta aeráide ar an leibhéal áitiúil.

Tacóidh an PÁEP le seachadadh na ngníomhartha sa Phlean um Gníomhú ar son na hAeráide do Chathair na Gaillimhe agus sna Pleananna náisiúnta um Gníomhú ar son na hAeráide, le sainghníomhartha san áireamh i bPleananna Chur chun Feidhme PÁEP de réir mar is cuí.

Is é Comhaontú Glas don Eoraip plean an Choimisiúin Eorpaigh chun geilleagar an Aontais Eorpaigh a dhéanamh inbhuanaithe trí aistriú cóir cuimsitheach chuig todhchaí ísealcharbóin.

Soláthraíonn sé plean gníomhaíochta chun úsáid éifeachtach acmhainní a threisiú trí aistriú chuig geilleagar glan, ciorclach, chun bithéagsúlacht a athbhunú agus chun truailliú a laghdú. Tá sé mar aidhm fhoriomlán aige go laghdóidh an tAontas Eorpach astaíochtaí gás ceaptha teasa le 55% in 2030 agus go mbainfear amach laghdú glan-nialais faoi 2050. Moltar ann gníomhaíochtaí ar fud gach earnála, lena n-áirítear infheistiú i dteicneolaíochtaí atá neamhdhíobhálach don chomhshaol; tacú le tionscal a bheith nuálach; foirmeacha iompair phríobháideacha agus phoiblí atá níos glaine, níos saoire agus níos sláintiúla a rolladh amach; an earnáil fuinnimh a dhícharbónú; a chinntiú go bhfuil foirgnimh níos tíosaí ar fhuinneamh; oibriú le comhpháirtithe idirnáisiúnta chun caighdeán chomhshaoil dhomhanda a fheabhsú.

Tá rannpháirtíocht agus tiomantas an phobail agus na bpáirtithe leasmhara uile ríthábhachtach dá rath. Thar aon ní eile, leagtar amach sa Chomhaontú Glas don Eoraip cosán le haghaidh trasdul atá cóir agus cothrom go sóisialta. Tá sé deartha sa chaoi is nach bhféadfaidh duine aonair ná réigiún taobh thiar den athrú mór atá amach romhainn.

Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SDGanna)

Mar atá sonraithe san Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil 2014, forbraíodh an PÁEP i gcomhthéacs phrionsabail na forbartha inbhuanaithe. Is é atá i gClár Oibre 2030 na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe ná sraith 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe (SDGanna) chun deireadh a chur leis an mbochtaineacht, an neamhionannas agus an éagóir a chomhrac agus aghaidh a thabhairt ar an athrú aeráide, faoi 2030. Is glao ar ghníomhaíocht iad na SDGanna chun an rathúnas a chur chun cinn agus an phláinéid á chosaint.

Aithnítear leis na Spriocanna nach mór an deireadh le bochtaineacht a bheith ar aon dul le straitéisí as a dtiocfaidh fás eacnamaíoch inbhuanaithe, cuimsitheach agus lena dtugtar aghaidh ar raon riachtanas sóisialta, lena n-áirítear oideachas, sláinte, cosaint shóisialta agus deiseanna fostaíochta, agus dul i ngleic le hathrú aeráide agus cosaint an chomhshaoil ag an am céanna. Iarrtar sa SDG deiridh, Sprioc 17, comhpháirtíochtaí agus comhoibriú neartaithe chun na spriocanna a chur chun feidhme agus a cuspóirí a bhaint amach.

Soláthraítear leis na SDGanna creat ríthábhachtach d'fhorbairt pobail mar go léiríonn siad na hábhair imní maidir le ceartas sóisialta, ceartas eacnamaíoch agus ceartas comhshaoil a bhaineann le hobair phobail agus oibrithe pobail agus sainíonn siad na próisis rannpháirtíochta, cumasaithe agus comhghníomhaíochta is gá chun athrú a bhaint amach. Tacaítear leis na spriocanna le creat táscairí domhanda agus le creat táscairí náisiúnta a úsáidtear chun eolas a thabhairt do chinntí maidir le roghnú KPIanna don PÁEP. Tá gealltanais tugtha ag Éirinn sa Chlár don Rialtas – Ár dTodhchaí Roinnte 2020 agus sa Phlean Náisiúnta Chur chun Feidhme um Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe 2018 chun a chinntiú go gcuirtear na SDGanna san áireamh go hiomlán i ngach beartas Rialtais agus próisis phleanála.

Dualgas um Chomhionannas agus Cearta Daonna na hEarnála Poiblí

Oibleagáid reachtúil ar chomhlachtaí poiblí lena n-áirítear údaráis áitiúla is ea an Dualgas um Chomhionannas agus Cearta Daonna na hEarnála Poiblí ('an Dualgas'). Ceanglaítear le hAlt 42 den Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014 ar chomhlachtaí poiblí, i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna, aird a thabhairt ar an ngá atá le deireadh a chur le hidirdhealú, comhionannas a chur chun cinn agus cearta daonna na foirne agus na ndaoine a bhaineann leas as a gcuid seirbhísí a chosaint. Ceanglaítear le hAlt 42(2) ar chomhlachtaí poiblí dul chun cinn maidir le comhionannas agus cearta daonna a mheasúnú, aghaidh a thabhairt orthu agus tuairisciú ar an dul chun cinn ina bplean straitéiseach agus ina dtuarascálacha bliantúla ar bhealach atá inrochtana don phobal. Ní mór d'údaráis áitiúla agus páirtithe leasmhara ábhartha eile atá i mbun an phróisis PÁEP a bhfreagrachtaí maidir le Dualgas na hEarnála Poiblí a mheas go hiomlán agus a chinntiú go bhfuil na cuspóirí agus na gníomhartha atá sonraithe sa PÁEP deartha chun tacú leis na freagrachtaí sin nuair is cuí.

Tá tiomantas Chomhairle Cathrach na Gaillimhe do chomhionannas agus cearta daonna á spreagadh ag sraith luachanna comhroinnte. Léirítear leis na luachanna seo an uaillmhian atá ann oibriú i dtreo comhionannas a bhaint amach agus cearta daonna a bhaint amach agus áirítear leo Dínit, Féinriail, Rannpháirtíocht, Cuimsiú, Ceartas Sóisialta agus Ceartas Comhshaoil.

Tá ullmhúchán an PÁEP bunaithe ar Mheasúnú ar Shaincheistanna Comhionannais agus Cearta Daonna agus ar leabhar fianaise gaolmhar a cuireadh faoi bhráid an LCDC i mí na Samhna 2022.

Comhairliúchán Poiblí

Forbraíodh an PÁEP trí leas a bhaint as cur chuige comhoibríoch, comhairleach agus rannpháirteach, a thug deis do phríomhpháirtithe leasmhara a bheith rannpháirteach ar bhealach bríoch.

Bhí próiseas cuimsitheach comhairliúcháin phoiblí mar thaca le forbairt an PÁEP de réir mar a cheanglaítear leis an Acht Rialtais Áitiúil.

Tacóidh agus cumasóidh Creat an PÁEP agus an Plean Chur chun Feidhme obair Chathair na Gaillimhe agus cinnteoidh sé go mbeidh na cuspóirí atá leagtha amach sa PÁEP mar bhonn eolais do chuspóirí na bpáirtithe leasmhara. Aithnítear sa PÁEP naisc idir na cuspóirí atá leagtha amach sa Phlean Seirbhíse Bliantúil do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus páirtithe leasmhara ábhartha eile, agus tugadh an bonn eolas do na Cuspóirí Inbhuanaithe atá leagtha amach sa PÁEP ag comhairliúchán poiblí.

Tá pleanáil rannpháirtíoch trí rannpháirtíocht bhríoch pobail agus comhairliúchán ar cheann de na prionsabail threoracha atá mar bhonn agus thaca ag an PÁEP. Déanfar tuilleadh forbartha ar an gcur chuige seo le linn shaolré an PÁEP agus ullmhúchán na bpleananna chur chun feidhme 2 bhliana agus déanfar dul chun cinn a thomhas mar chuid de chéim monatóireachta agus chur chun feidhme an PÁEP.

Bhí fianaise i gcónaí ar chomhoibriú láidir idir gníomhaireachtaí, comhpháirtithe sóisialta agus na hearnálacha forbartha áitiúla agus pobail i gCathair na Gaillimhe. Is ionann an PÁEP seo agus neartú breise ar na comhoibrithe seo agus ceadóidh sé comhúinéireacht, comhsheasmhacht beartais agus, rud atá tábhachtach, comhspríocanna don chathair a bhaint amach.

Cuireadh tús leis an bpróiseas comhairliúcháin in 2022 agus cuimsíodh roinnt céimeanna agus próiseas:

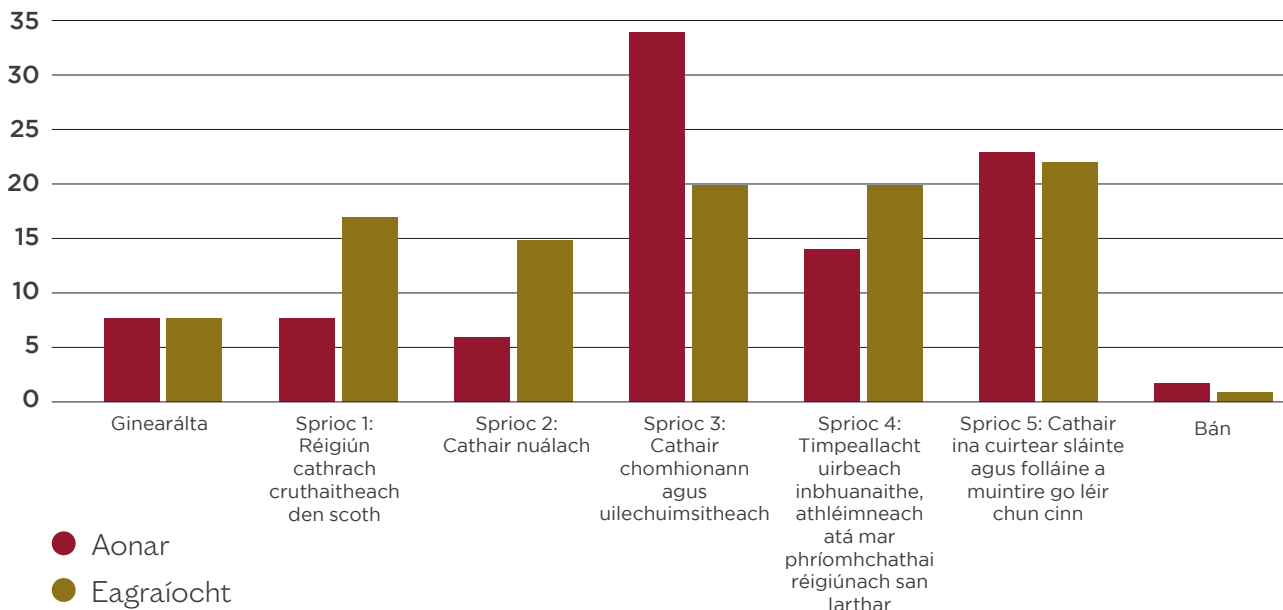
- Cruinnithe comhairliúcháin le baill an LCDC agus an CBS
- Bunaíodh Grúpa Comhairleach PÁEP chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn in ullmhú an phlean

- [Ullmhaíodh Páipéar Saincheisteanna](#) le haghaidh comhairliúcháin phoiblí in 2022 agus dréachtaíodh tuarascáil chuimsitheach ar na saincheisteanna a tháinig chun cinn le breithniú. Tionsaíodh eolaire de na 78 aighneacht aonair ar fad a fuarthas trí chéim an chomhairliúcháin phoiblí agus rinneadh é a uaslódáil chuig tairseach comhairliúcháin. Bainfear úsáid as na haighneachtaí seo, lena n-áirítear tráchttaireacht ghinearálta chomh maith le gníomhartha sainithe molta, ar feadh shaolré an PÁEP chun tionchar a imirt ar phróiseas an phlean cur chun feidhme bunaithe ar na spriocanna, na cuspóirí agus na gníomhaíochtaí ardleibhéil atá leagtha amach sa chreatdhoiciméad.

- Fuarthas 198 freagra, moladh nó moladh aonair agus bhí 71% díobh dírithe go príomha ar théamaí pobail/ sóisialta agus 4% dírithe go príomha ar théamaí eacnamaíocha. Thagair 25% de na haighneachtaí do théamaí pobail / sóisialta agus eacnamaíocha araon. Tháinig 103 aighneacht ó dhaoine aonair agus 95 ó eagraíochtaí / páirtithe leasmhara / grúpaí pobail.

Aighneachtaí Tairsí ó dhaoine aonair & grúpaí

Míle buíochas leo siúd a thug smaointe, moltaí, tuairimí agus moltaí!

- Cruinnithe aonair agus plé le príomhghrúpaí páirtithe leasmhara
- Scaipeadh doiciméid chomhairliúcháin ar ghníomhaireachtaí agus grúpaí pobail a bhí ag lorg aiseolais
- D'éascaigh Lónra Pobail Chathair na Gaillimhe Tionscadal Rannpháirtíochta Pobail thar thréimhse 12 mhí chun oibriú le spriocghrúpaí sonracha chun saincheistanna a aithint agus gníomhartha a mholadh le cur san áireamh sa Phlean.
- Bhí sé mar aidhm ag an tionscadal rannpháirtíochta tuairimí ó roinnt painéil agus forbraíodh Leabhar Gníomhaíochtaí PÁEP ina raibh dearcthaí agus moltaí ó phainéal sochaí sibhialta, an Lucht Siúil, an pobal LGBTI, daoine óga ar an imeall, mná imirceacha agus an pobal bodhar.
- Baineadh úsáid as an Leabhar Gníomhartha mar aon leis an bpróiseas comhairliúcháin phoiblí níos leithne chun gníomhartha a shainaitheint agus a cheapadh le cur san áireamh sa chéad Phlean Chur chun Feidhme

**Inclusive Community Engagement
FEEDBACK & RECOGNITION EVENT**

**WEDNESDAY 31 MAY 2023 | THE MALDRON HOTEL, HEADFORD
Sandy Road, Galway H91 ET6N**

**Does your organisation work with minority communities in Galway?
Are you interested in equality, diversity and inclusion?**

If so, we extend a warm invitation to you to join us at an event that marks the culmination of a **pilot project** dedicated to **fostering the inclusive engagement of minority communities in local planning processes**.

This undertaking, made possible through Pobal funding, is aimed at ensuring the active participation and representation of minority groups in shaping the future of our city.

The primary goal of the "Inclusive Community Engagement" project is to amplify the voices of communities that are marginalised, ensuring that their needs, aspirations, and concerns are heard. By doing so, we can collectively work towards incorporating their invaluable perspectives in the development of the next Local Economic and Community Plan and realizing the vision of Public Sector Duty for these communities.

Register at: <https://forms.gle/nvNU9jvmxixoy2RVA>

This event is an opportunity for community agencies and public bodies to hear directly from lived experience. Light refreshments provided.

For queries, contact Rebecca: equality@gccn.ie

Mar threoir don phróiseas comhairliúcháin bhí An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail - Treoir um Rannpháirtíocht Uilechuimsitheach Phobail sa Phleanáil Áitiúil agus sa Chinnteoireacht arna heisiúint sa bhliain 2022 agus reáchtáladh ceardlann in 2023 do chomhaltaí an LCDC ar an úsáid is fearr a bhaint as an treoir.

Rinneadh naisc le próisis chomhairliúcháin comhthreomhara reatha eile agus a raibh ann cheana sa chathair, lena n-áirítear Plean Forbartha na Cathrach, Plean Gníomhaíochta Aeráide Chathair na Gaillimhe, Straitéis Spáis Ghlas, Straitéis Ealaíon na Gaillimhe chun a chinntiú go raibh an fhaisnéis go léir a bhaineann leis an PÁEP, ó cibé foinse, é meas.

4 Achoimre Socheacnamaíoch agus Anailís SWOT

Achoimre Socheacnamaíoch

Fás Daonra agus Tithíocht

Le achar de 54km², is í Cathair na Gaillimhe an ceathrú cathair is mó in Éirinn agus an t-aon chathair i gCúige Chonnacht. Tháinig an chuid is mó dá fás daonra i gCathair na Gaillimhe idir 1996 agus 2006, ag cobhsú ina dhiaidh sin agus ag coinneáil ráta beagán níos airde ná meán an stáit. Sa Daonáireamh 2022, sonraítear go raibh daonra chathair na Gaillimhe ag 84,414 i mí Aibreáin 2022, arb ionann é sin agus méadú 7.3% ó 2016. Meastar go bhfuil daonra 2023 na Gaillimhe ag 85,258 bunaithe ar phatrúin fáis. Tá Gaillimh ar an gcathair is mó fáis in Éirinn le 50 bliain anuas agus meastar go méadóidh an daonra amach anseo go 120,000 ar a laghad faoi 2040.

Tá daonra na cathrach níos óige den chuid is mó, le 40% den daonra idir 20 agus 40 bliain d'aois, agus 11% den daonra comhdhéanta de dhaoine scothaosta os cionn 65. Tá an meánaois is ísle i Réigiún an Iarthair ag Cathair na Gaillimhe (37.4 bliain).

Tá 35,436 teaghlach príobháideach i gCathair na Gaillimhe agus is ionann meánlón na ndaoine in aghaidh an teaghlaigh agus 2.62. Cónaíonn beagnach trí cheathrú (73.4%) de na teaghlaigh i dtithe nó i mbungalónna arb ionann é agus 26,010 teaghlach, laghdú 1.9% ó 2016. Cónaíonn 26.4% de theaghlaigh in árasáin. Cónaíonn 47% de na teaghlaigh i dtithíocht úinéir-áitithe, cónaíonn 35.3% i gcóiríocht phríobháideach ar cíós agus faigheann 11.4% de theaghlaigh cóiríocht ar cíós ón Údarás Áitiúil nó ó Chomhlacht Tithíochta Ceadaithe. In 2016, b'ionann teaghlaigh duine amháin agus beirte agus 56% de theaghlaigh iomlána na cathrach.

Cé gurb iad teaghlaigh úinéirí-áitithe an cineál tionachta ceannasach le 47% de na teaghlaigh a bheith ina n-úinéirí-áitithe le nó gan morgáiste nó iasacht, tá sé seo i bhfad níos ísle ná an meán náisiúnta de 66% áitíocht-úinéara. Tá Cathair na Gaillimhe ag athrú i dtreo líon méadaithe na dteaghlach 1 agus 2 duine agus tá sí ag bogadh i dtreo margadh cíós-bhunaithe. Tá comhdhéanamh daoine-teaghlaigh Chathair na Gaillimhe ag athrú agus faoi 2026, meastar go mbeidh 1 agus 2 i 60% de na teaghlaigh. Tá tosaíocht láidir ag baint le cónaí árasáin i gCathair na Gaillimhe (dhá oiread an ráta náisiúnta) agus ní mór an soláthar tithíochta a mhéadú go suntasach chun coinneáil suas leis na treochtaí athraitheacha seo.

Tá toilleadh talún dóthanach ag an gcathair chun freastal ar an éileamh tógtha agus ar an éileamh réamh-mheasta chun spriocanna daonra a chomhlíonadh. Tá thart ar 155 heicteár de thalamh críosaithe cónaithe laistigh den chathair. Tá sonraí daonáirimh ar fholúntas cónaithe (lena n-áirítear iad siúd atá rangaithe mar thithe saoire, agus atá folamh go sealadach) i gCathair na Gaillimhe níos ísle ag 8.4% i gcomparáid le 9.1% don stát ar fad. Léirítear i gCathair na Gaillimhe an t-éalú atá tagtha ar thiarnaí talún príobháideacha ón earnáil cíosa le déanaí agus bhí 37% de na Fógraí Foirceanta a eisíodh in 2022 chun críocha díola agus laghdaíodh an stoc cíosa phríobháidigh dá bharr.

Idir 2016 agus 2022, tháinig méadú de 5% ar an stoc foriomlán tithíochta i gCathair agus i gContae na Gaillimhe ó 112,154 go 117,773. Tháinig méadú de 5% ar an stoc iomlán tithíochta i gCathair na Gaillimhe ó 33,847 go 35,436 agus tháinig laghdú de 4% ar líon na dtithe folamh ó 2,841 go 2,738. Tháinig méadú de 21% ar líon na dtithe saoire ó 4,119 go 5,000. Tháinig laghdú de 1% ar líon na dtithe faoi úinéireacht morgáiste nó iasachta ó 2016 agus tháinig méadú de 11% ar líon na dtithe faoi úinéireacht iomlán (gan iasacht nó morgáiste). Tháinig ardú de 6% ar thithe ar cíós ó thiarnaí talún príobháideacha.

Tá méadú suntasach de 83% tagtha ar líon na ndaoine os cionn 65 atá ar cíós ó thiarna talún príobháideach sa stát. I nGaillimh, ba é 955 líon na dtithe a bhí ar cíós ag an aoisghrúpa 65 agus os a chionn (ardú 95% thar 5 bliana). San aoisghrúpa 60 go 64, bhí sé suas 61% i gcomparáid le 69% go náisiúnta. Lean na daoine a íocann cíós ag tabhairt aghaidh ar arduithe móra ar an méid cíosa a íocann siad. Idir 2016 agus 2022, b'ionann an meánchíos seachtainiúil ar theach a íocadh le tiarna talún príobháideach i nGaillimh in 2022 agus €241, arb ionann é sin agus méadú 41% ar 2016.

Pobal, Cultúr agus Oideachas

Is í Gaillimh an chathair is ilchultúrtha in Éirinn agus deir breis is 20% den daonra gur de bhunadh neamh-Éireannach iad. Léiríonn Daonáireamh 2022 gur tuismitheoirí aonair iad 30% de na teaghlaigh i gcomparáid le meán an stáit de 25%. Is ionann an Lucht Siúil agus 2.1% den daonra i gcomparáid le 0.7% go náisiúnta.

Tá céatadán níos airde oibrithe gairmiúla sa chathair ná an meán náisiúnta (10.2% vs. 8.1%). Tá cáilíocht tríú leibhéil ag 55% den daonra agus níl aon oideachas foirmiúil ag 8.6%. Tá an daonra mac léinn in aghaidh an duine is airde sa stát i gCathair na Gaillimhe. Tá an dara leibhéil gnóhachtála oideachais ag Gaillimh, 45% (ráta náisiúnta 30.6%). Tá comhréir na ndaoine sin a bhfuil bunoidéachas acu 9.3% i bhfad faoi bhun an ráta náisiúnta de 15.2%.

Rugadh níos lú ná leath de mhuintir Chathair na Gaillimhe i gContae na Gaillimhe, agus rugadh duine as gach cúigear cónaitheoir lasmuigh den stát. Is cathair dhátéangach í Gaillimh agus is ionad seirbhíse í do Ghaeltacht Chonamara. Tá an ráta is airde cainteoirí Gaeilge i gceantar cathrach i gCathair na Gaillimhe agus a bruachbhailte (44.2%).

In 2016, bhí Cathair na Gaillimhe ar an tríú ceantar is saibhre sa tír. Ag an am céanna, rangáíodh roinnt ceantar beag sa chathair mar limistéir a bhí faoi mhíbhuntáiste.

Tá ollscoileanna den scoth ag Cathair na Gaillimhe atá dea-aitheanta, Ollscoil na Gaillimhe agus Ollscoil Theicneolaíochta an Atlantaigh (ATU). Cuireann Institiúid Theicniúil na Gaillimhe cúrsaí breisoideachais agus ardoideachais ar fáil sa chathair freisin. Tá thart ar 8,000 mac léinn lánaimseartha ar champais ATU sa chathair, agus tá daonra mac léinn de níos mó ná 21,000 in Ollscoil na Gaillimhe. Cuireann sé seo le próifíl bhríomhar agus óige na cathrach, agus tagann go leor de na mic léinn seo isteach ón réigiún agus fanann siad ag obair sa chathair nuair a chríochnaíonn siad a gcuid staidéir.

Is pointe láidir é comhtháthú sóisialta don réigiún agus tá breis agus 85% de dhaoine sásta leis na deiseanna chun bualadh le daoine agus cairde a dhéanamh. Is féidir tascairí a ghabhann le rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí sóisialta a úsáid chun stoc agus forás an chaipitil shóisialta réigiúnach a thomhas. Is gnách go léiríonn na tascairí seo gaol tábhachtach idir leibhéil níos airde folláine shóisialta agus fás eacnamaíoch réigiúnach a dhéanann cás láidir ar son infheistíochtaí i réimsí beartais a chothaíonn comhtháthú sóisialta.

Forbairt Eacnamaíoch, Fostaíocht agus Fiontraíocht

Is í Cathair na Gaillimhe spreagthóir eacnamaíoch réigiún an iarthair agus tá fás láidir eacnamaíoch tagtha uirthi le blianta beaga anuas as ar tháinig méadú ar ioncam teaghlaigh agus ar OTI a d'fheabhsaigh an caighdeán maireachtála ar fud na cathrach agus réigiún an iarthair go ginearálta.

Is cathair rachmasach í Gaillimh a chuireann raon leathan deiseanna fostaíochta ardoilte agus ar scileanna ísle ar fáil thar réimse éagsúil tionscal mar gheall ar gheilleagar láidir áitiúil atá á thiomáint ag earnálacha móra ilnáisiúnta agus FBM. Toisc gur lárionad réigiúnach do sheirbhísí poiblí agus ceann scríbe suntasach turasóireachta é cuirtear le tuilleadh fostaíochta laistigh den chathair.

Is í Cathair na Gaillimhe an lárionad uirbeach is mó san iarthar agus an príomhionad fáis i réigiún an iarthair. In 2020, bhí 44,376 post i gCathair na Gaillimhe, sin 18.3% de na poist go léir sa réigiún. Is é 61.1% ráta foriomlán rannpháirtíochta an lucht saothair i gcathair na Gaillimhe ar aon dul le meán an stáit.

Chruthaigh cuideachtaí a fuair tacaíocht ó Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe 221 post in 2022. Ba é 43 líon na bpost ar cruthaíodh, ina meastar cuideachtaí a chónascadh, a d'éirigh as trádáil agus iad siúd a d'aistrigh ar aghaidh go Fiontraíocht Éireann. Thug OFÁ na Gaillimhe tacaíocht airgeadais do 268 gnóthas beag ina bpunann ar fud na cathrach agus an chontae, agus fostaíonn na cuideachtaí sin 1,192 duine ina dhiaidh sin.

Léiríonn daonra comaitéireachta de thart ar 25,000 go mbaineann an chathair leas as dobharcheantar fairsing chun tacú leis an ngeilleagar seo. Is lárionad Cathair na Gaillimhe do bhraislí a bhfuil cáil dhomhanda orthu i bhfeistí leighis agus i dteicneolaíocht na faisnéise agus cumarsáide as a d'eascair fás i ngnólachtaí dúchasacha. Tháinig infheistíocht Dhíreach Choigríche Isteach (IDC) ar ais in 2021 tar éis dhá bhliain de chor chun donais i gcomparáid le leibhéal 2018. Agus an IDA ag súil le breis agus céad infheistíocht dhíreach choigríche i réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair go dtí 2024, tá sé seo ar an mbóthar le fás, fiú i gcomhthéacs lagtrá domhanda IDC in 2022.

Tá 20% de stiúideonna closamhairc agus stiúideonna beochana is mó le rá in iarthar na hÉireann. Tá stiúideonna teicneolaíochta tumtha tráchtála agus fiontair cheoil beartaithe sa réigiún freisin. Tá méadú ag teacht ar an teicneolaíocht thumoideachais sna tionscail chruthaitheacha i measc cuideachtaí san iarthar. Tá breis is 40% de chúrsaí iarchéime innealtóireachta bogearraí na hÉireann mar bhonn agus mar thaca ag an éiceachóras méadaitheach seo san iarthar, ag tairiscint deiseanna do TF&N i dteicneolaíocht chruthaitheach agus nuálaíocht trasearnála. Tá an poitéinseal d'fhorbairt eacnamaíoch ar chósta na hÉireann suntasach le réigiún an iarthair ag soláthar neart deiseanna agus de réir Atlas Gaoithe Nua na hEorpa, tá sé ar cheann de na ceantair is oiriúnaí don ghaoth amach ón gcósta (arna thomhas ag dlús cumhachta gaoithe) san Eoraip.

Is cuid thábhachtach den éiceachóras fiontair / fiontraíochta i nGaillimh fiontair shóisialta, ag cruthú post agus ag giniúint tionchair sóisialta agus chomhshaoil bríoch. Tá tábhacht ar leith ag baint lena bhfócas i gcomhthéacs an aistrithe ghlais agus maidir le cuspóirí na hÉireann a bhaineann le cruthú post, cuimsitheacht, forbairt réigiúnach agus inbhuanaitheacht a bhaint amach.

Iompar agus Soghluaisteacht

Tá bonneagar éifeachtach iompair agus soghluaisteachta inbhuanaithe ríthábhachtach do phobal agus d'eacnamaíocht a fheidhmíonn go maith agus beidh sé ríthábhachtach dár n-iarraichtaí chun astaíochtaí gáis cheaptha teasa agus truailliú aeir a laghdú. I Straitéis Iompair na Gaillimhe moltar cur chuige ina gcuirtear siúlóid, rothaíocht agus iompar poiblí chun tosaigh maidir le soghluaisteacht timpeall na cathrach. Laghdófar astaíochtaí gáis ceaptha teasa agus feabhsófar cáilíocht an aeir mar thoradh ar an ngluaiseacht i dtreo feithiclí leictreacha níos inbhuanaithe.

Déanann 60% de dhaonra na cathrach comaitéireacht i gcar nó i veain, siúlann 23% chun na hoibre, tagann 5% ar rothar, tagann 8% ar bhus/cóiste agus tagann níos lú ná 1% ar an traein.

Tá feabhas tagtha ar nascacht na cathrach ó tógadh mótarbhealach an M6, ach tá sé ar an gcathair is iargúlta sa stát ó aerfort.

Is féidir le cuan na Gaillimhe freastal ar shoithí suas le 10,000 tonna agus is féidir leis an duga istigh freastal ar suas le naoi n-árthach ag aon am. Tá iarratas déanta ag comhlacht cuain na cathrach ar cheadanna le leathnú agus táthar ag feitheamh le ceadú.

Léiríonn torthaí Dhaonáireamh 2022 nach bhfuil carr ag 11% de na teaghlaigh i Réigiún an Iarthair. Tá an céatadán is airde (18.5%) de na teaghlaigh gan charr i gCathair na Gaillimhe. I gContae na Gaillimhe tá níos mó ná carr amháin ag 52% de theaghlaigh, i gcomparáid le 29% i gCathair na Gaillimhe.

Ar an leibhéal náisiúnta, b'ionann iompar agus thart ar 19% d'astaíochtaí gás ceaptha teasa na hÉireann (GHG) in 2019 (11 tona méadrach ar choibhéis Dé-ocsaíd Charbóin (MtCO₂e), agus iompar de bhóthar freagrach as 94% de na hastaíochtaí GHG sin. Is gné riachtanach den aistriú go cathair ísealcharbóin é aghaidh a thabhairt ar astaíochtaí iompair. Ar leibhéal áitiúil, ríomhadh astaíochtaí ó iompar i gCathair na Gaillimhe mar 94 ktCO₂e, arb ionann é sin agus 26% de na hastaíochtaí iomlána gáis ceaptha teasa.

Léirítear ceannasaíocht na ngluaisteán príobháideacha mar phríomh-mhodh iompair i gCathair na Gaillimhe sna torthaí, arb ionann iad agus 67% de na hastaíochtaí iompair ar fad, agus b'ionann feithiclí saothair éadroma/tromshaothair agus busanna agus 18% agus 15% faoi seach.

Timpeallacht Thógtha agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe

Tá timpeallacht thógtha ar leith ag Gaillimh, go háirithe i lár na cathrach, sainithe ag oidhreacht láidir mheánaoiseach, sráid-dreacha stairiúla, foirgnimh chodarsnacha, canálacha, taraenna agus caidreamh láidir le habhann na Gaillimhe agus Cuan na Gaillimhe. Tacaíonn an timpeallacht seo le rathúlacht eacnamaíoch, le meallacht na Gaillimhe mar áit chónaithe agus oibre agus leis an tóir atá ar an gcathair mar cheann scríbe turasóireachta.

Cé go bhfuil an chuid is mó den oidhreacht thógtha shuntasach i lár na cathrach, tá éagsúlacht foirgneamh a bhfuil luach oidhreacht a baint leo ar fud na cathrach, lena n-áirítear lonnaithe sráidbhailte, cosúil le Mhionlach agus na Cualacha. Tugtar faoi deara i bPlean Forbartha na Cathrach go bhfuil 619 struchtúr san áireamh i dTaifead na Struchtúr Cosanta agus 105 láithreán eile a bhfuil tábhacht seandálaíochta ag baint leo suite ar fud na cathrach.

Is príomhaidhmeanna iad maireachtáil inbhuanaithe sa chathair, áiteanna láidre bríomhara, cáilíocht bheatha feabhsaithe agus lorg carbóin laghdaithe chun eispéireas na cathrach a fheabhsú mar áit chónaithe agus oibre nó mar cheann scríbe do chuairteoirí.

Tá cuspóirí ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe bearta oiriúnaithe aeráide agus maolaithe a éascú, spásanna oscailte ardchaighdeán a sholáthar, limistéir oidhreacht nádúrtha agus thógtha a chosaint agus a fheabhsú agus soláthar seirbhísí agus taitneamhachtaí pobail ar ardchaighdeán a éascú mar atá leagtha amach i bPlean Forbartha na Cathrach.

Tá leibhéal íseal de theaghlaigh gan idirlíon i gCathair na Gaillimhe (5.6%) i gcomparáid le meán an stáit de 8.7%. Tá leibhéal ard leathanbhanda ag an gcathair mar chéatadán de naisc idirlín ag 81% - beagán níos airde ná meán an stáit de 79.4%. Go náisiúnta, déanann 53.6% díobh siúd a oibríonn ón mbaile é sin idir trí agus cúig lá sa tseachtain. Tá Cathair na Gaillimhe os cionn an ráta seo ag 56.4%. Is ionann an céatadán atá ag obair as baile i gCathair na Gaillimhe ná 31.1% i gcomparáid le 32.2% don Stát (Daonáireamh 2022).

Líonra Glas agus Bithéagsúlacht

Áirítear sa chúigiú cuid d'achar talún iomlán Chathair na Gaillimhe limistéir atá sainithe mar ghnáthóga cosanta, tailte áineasa agus taitneamhachta agus tailte in úsáid talmhaíochta. Tá timpeallacht uisce den chéad scoth ag Gaillimh le cósta fairsing, Loch Coirib, Abhainn na Gaillimhe, uiscebhealaí agus canálacha. Tá raon de Limistéir Oidhreachta Nádúrtha ag an gcathair freisin a bhfuil tábhacht náisiúnta éiceolaíochta ag baint leo agus atá cosanta faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra agus faoi reachtaíocht ábhartha eile.

Cuireann áiseanna áineasa gníomhacha ar nós páirceanna imeartha agus raonta reatha leis an líonra glas agus cabhraíonn siad le comharsanachtaí inbhuanaithe a chruthú. Beidh áiseanna breise spóirt ag teastáil chun freastal ar dhaonra méadaithe na cathrach. Soláthraíonn an líonra glas feidhmeanna tábhachtacha sóisialta, éiceolaíochta agus fóillíochta agus tá ról tábhachtach aige i ngníomhú agus maolú aeráide lena n-áirítear ceapadh carbóin agus bainistiú riosca tuilte.

Is éard atá sa bhithéagsúlacht ná tomhas ar éagsúlacht na bplandaí, na n-ainmhithe agus na miocrorgánach go léir lena n-áirítear a n-éiceachórais, a ngnáthóga agus a n-idirghníomhaíochtaí. Is féidir le dea-bhithéagsúlacht cáilíocht na beatha a fheabhsú agus cuidiú le hoidhreacht na cathrach a mhúnlú.

Tá sé rithábhachtach freastal ar riachtanais forbartha na cathrach amach anseo agus ag an am céanna bithéagsúlacht a chaomhnú agus a fheabhsú. Tá sé tábhachtach freisin na sócmhainní nádúrtha seo a chaomhnú lena chinntiú go gcosnaítear agus go bhfeabhsófar iad do na glúine atá le teacht.

Tá raon mór agus éagsúil gnáthóg agus fiadhúlra i gCathair na Gaillimhe maidir lena méid, mar gheall ar a geolaíocht éagsúil, méid na coillearnaí uirbí agus a chóngaracht d'Abhainn na Gaillimhe, Cuan na Gaillimhe agus Loch Coirib.

Tá na gnáthóga agus an fiadhúlra seo faoi bhrú leanúnach ó ghníomhaíocht dhaonna agus tá sé mar aidhm ag forbairt agus cur chun feidhme Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Áitiúil 2024 Chomhairle Cathrach na Gaillimhe athbhreithnithe creat a sholáthar chun iad a chosaint. Sa Straitéis Spáis Ghlas atá le glacadh in 2024, tógfar dearcadh straitéiseach fadtéarmach agus é mar aidhm leis glantorthaí dearfacha a bhaint amach don phobal, don gheilleagar agus don chomhshaol.

Athrú Aeráide

Ghlac Comhairle Cathrach na Gaillimhe le Straitéis um Oiriúnú Aeráide in 2019 agus tá Plean Gníomhaíochta Aeráide 2024 á réiteach aici ar fud na cathrach chun stádas neodrach ó thaobh na haeráide de a bhaint amach. D'ullmhaigh an Chomhairle Máistirphlean Fuinnimh in 2023 lenar bunaíodh bonnlíne astaíochtaí don chathair. Soláthróidh an plan seo bonnlíne d'úsáid fuinnimh agus d'fhoinsí agus déanfaidh sé meastachán ar an méadú san éileamh ar fhuinneamh ag teacht leis an bhfás réamh-mheasta ar dhaonra na cathrach.

Ar an leibhéal náisiúnta, is ionann an earnáil chónaithe agus thart ar 10% de na hastaíochtaí iomlána a bhaineann le fuinneamh, agus astaíonn an meánáit chónaithe 5 tCO₂ (tonna Dé-ocsaíd Charbóin) in aghaidh na bliana.

Ríomhadh gurb ionann an fuinneamh agus na hastaíochtaí ón earnáil chónaithe i gCathair na Gaillimhe agus 142 ktCO₂e, arb ionann é sin agus 40% de na hastaíochtaí iomlána gáis cheaptha teasa do Chathair na Gaillimhe. B'ionann téamh agus 40% (66 ktCO₂) de na hastaíochtaí sin, agus b'ionann tomhaltas leictreachais agus 60% (94 ktCO₂). Tagann téamh cónaithe i gCathair na Gaillimhe go príomha ó bhreoslaí iontaise mar ola (63%) agus móin (20%).

Ar an leibhéal náisiúnta, is ionann an earnáil neamhchónaithe (tráchtála, déantúsaíocht agus tionsclaíocht) agus thart ar 20 % (13,622ktCO₂e) den fhuinneamh agus den astaíochtaí náisiúnta. Ar leibhéal áitiúil, ríomhtar gurb ionann an fuinneamh agus na hastaíochtaí ón earnáil neamhchónaithe i gCathair na Gaillimhe agus 119 ktCO₂e, arb ionann é sin agus 33% de na hastaíochtaí iomlána gáis cheaptha teasa. In 2022, bhí foinse fuinnimh in-athnuaite ag 28% de theaghlaigh i Réigiún an Iarthair i gcomparáid le 25% sa chuid eile den stát. Bhí an ráta is ísle sa réigiún ag Cathair na Gaillimhe ag 17%.

Bronnadh an t-ainmniú mar Chathair Phíolótach Neodrach ó thaobh Fuinnimh ar Chathair na Gaillimhe in 2022 a bhfuil sé mar aidhm aici aisfheistiú Tithíochta sa chathair a luathú agus beidh an saineolas agus an fhoghlaím ó chathracha Eorpacha eile riachtanach chun bearta éifeachtúlachta fuinnimh cuí agus deiseanna athraithe iompraíochta a aithint chun tacú le dícharbónú.

Ba é an sprioc 2020 do chomhlachtaí poiblí ná go mbeadh an Táscaire Feidhmíochta Fuinnimh 33% níos ísle ná an bonnlíne de 2009.

In 2021, d'fhoilsigh an ÚFIÉ na torthaí ar laghdú na dtáscairí feidhmíochta fuinnimh do chomhlachtaí poiblí. Sháraigh feidhmíocht fuinnimh Chomhairle Cathrach na Gaillimhe an sprioc seo toisc go raibh leibhéal 2021 aici a bhí 36.9% níos ísle ná bonnlíne 2009.

Sábháilteacht, Sláinte agus Folláine

Sa Daonáireamh 2016, dhearbhaigh 86% de dhaonra na cathrach a stádas sláinte mar “Maith” nó “An-Mhaith” ag titim áfach go 78.4% in 2022, níos ísle ná meán an stáit de 82.9%.

Tá rátaí níos airde ná an meán i nGaillimh de na príomhchúiseanna mortlaíochta (ailse agus galar croí) agus ráta féinmharaithe níos airde ná an meán náisiúnta. Tá an mhinicíocht is airde meileánóma urchóideacha fireann ann, agus beagán os cionn an mheáin d'ailse phróstatach agus cholaireicteach fireann (sonraí Cathrach agus Contae). Tá cúram sláinte príomhúil (arna léiriú ag dochtúirí teaghlaigh in aghaidh an 100,000) ar an tríú leibhéal is airde sa tír.

Ag baint úsáide as an táscaire Blianta Saoil Poitéinseal Caillte (YPLL) mar bheart mortlaíochta, thaifead Gaillimh an ráta is ísle (is fearr) de na Geataí uile ag 48.38 in aghaidh an 1000, i gcomparáid leis an meán Gheataí náisiúnta de 66.63. Is ionann daoine faoi mhíchumas (iomlán lena n-áirítear méid mór agus méid áirithe) agus 22.1% de dhaonra Chathair na Gaillimhe, beagán níos airde ná meán an stáit de 21.5%.

Tá na rátaí coireachta i gCathair na Gaillimhe níos ísle ná an meán náisiúnta. Mar shampla, in 2015, ba í Gaillimh an t-aon cheantar in Éirinn a raibh lárionad mór uirbeach sa leath íochtair de rangú coireachta na tíre ag an 13ú háit ar an liosta. Taifeadann Cathair na Gaillimhe go seasta leibhéil faoi bhun an mheáin don chuid is mó de chatagóirí cionta.

Tá laghdú 28% tagtha ar líon iomlán na gcoireanna taifeadta i nGaillimh ó 2008, ceann de na laghduithe is mó sa tír. Déantar monatóireacht ráithiúil ar rátaí agus treochtaí coireachta sonracha agus cuirtear faoi bhráid an Chomhchoiste Póilíneachta iad lena mbreithniú.

Fuinneamh agus Bonneagar

Tá seachadadh soláthair agus bonneagair tarchuir fuinnimh atá slán, iontaofa agus éifeachtúil rithábhachtach d'fhorbairt leanúnach eacnamaíoch, shóisialta agus chultúrtha na cathrach agus dá cumas infheistíocht a mhealladh agus an fhiontraíocht a chothú. Tá sé rithábhachtach freisin chun dícharbónú ár gcórais fuinnimh agus an t-aistriú go geilleagar ísealcharbóin a éascú.

Éascóidh an Chomhairle forbairt teicneolaíochtaí fuinnimh atá ag teacht chun cinn cosúil le hidrigin ghlas agus forbairt de mhol hidrigine glas ag Calafort na Gaillimhe.

Idir Eanáir agus Bealtaine 2022, b'ionann feithiclí leictreacha i nGaillimh agus 9.5% de na gluaisteáin phríobháideacha nua agus athlámhe ar fad a ceadúnaíodh don chéad uair – a bhí faoi bhun mheán comhfhreagrach an stáit de 10.2%. Idir 2009 agus 2022, chláraigh 16% de na teaghaisí cónaithe a ndearnadh iniúchadh orthu i limistéar Chomhairle Cathrach na Gaillimhe BER idir “A” agus “B”.

Is príomhshócmhainn nádúrtha sa réigiún é an tAtlantach agus is dlúthchuid den gheilleagar cósta é. Tá an geilleagar mara agus gorm comhdhéanta d'iascaireacht agus dobharshaothrú; onnmhairiú agus iompar tábhachtach; turasóireacht chósta; fuinneamh mara in-athnuaite agus an bithgheilleagar gorm. Is gníomhaí gníomhach é Lónra Thionscal Mhuirí Éireann, atá lonnaithe i nGaillimh, sa réigiún ag tacú le pobal de bhreis is 400 páirtí leasmhar chun cumas mara na hÉireann a thaispeáint.

Agus an brú idirnáisiúnta chun bheith neodrach ó thaobh astaíochtaí de faoi lán seoil, tá Éire beagán taobh thiar den chuar agus an meán-sciar náisiúnta d'fhuinneamh in-athnuaite i dtáirgeadh leictreachais i bhfad faoi bhun mheán an OECD. Tá an sciar d'fhuinneamh in-athnuaite i dtáirgeadh leictreachais is airde i Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair i gcomparáid le Réigiún Éireannacha eile agus tá sé ar cheann de na réigiúin 'is glaise' san OECD faoin mbeart seo, le 74% de tháirgeadh leictreachais sa réigiún curtha chun sochair d'fhuinneamh in-athnuaite. Is indéanta an deis a bheith ina réigiún faoi chumhacht iomlán glas agus méadaítear tuilleadh an tairiscint luacha d'infheistíochtaí i dtáirgeadh fuinnimh in-athnuaite agus sa gheilleagar gorm – chom maith le bheith luaite mar cheann scríbe 'glas' do thallann agus do chuairteoirí.

D'ullmhaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe Tuarascáil Bunlíne ar Fardail Astaíochtaí bunaithe ar shonraí áitiúla agus náisiúnta ó 2019, ar tháirgeadh agus ar thomhaltas fuinnimh agus ar astaíochtaí GHGanna eile i gCathair na Gaillimhe, lena n-áirítear léargais ar astaíochtaí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe féin.

Cathair na Gaillimhe

Torthaí Fardail um Astaíochtaí Bunlíne 2019

Astaíochtaí Iomlána:

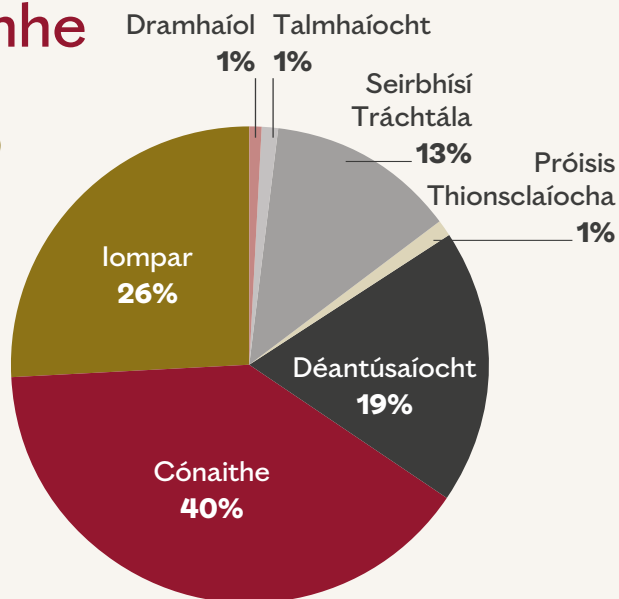
357,014 KtCO₂

Coibhéis (0.56) den iomlán náisiúnta

Astaíochtaí Náisiúnta:

64,220 KtCO₂ coibhéis

An tEispéireas Cuairteora

Leis an tírdhreach álainn nádúrtha, agus an clú a bhfuil uirthi maidir lena hearnálacha cultúir, oidhreacht agus cruthaitheacha, is gníomhaíocht mhór eacnamaíoch í earnáil turasóireachta Chathair na Gaillimhe laistigh den gheilleagar áitiúil a leanann de bheith ag fás bliain i ndiaidh bliana. In 2019, thug 1.7 milliún duine ón iasacht cuairt ar Ghaillimh, rud a ghin €589 milliún in ioncam. Bhí sé ar an áit leis na cuairteanna ba mhó in Éirinn taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath. Ina theannta sin, ghin 1 mhilliún cuairteoir intíre €247 milliún don gheilleagar áitiúil. Meastar go bhfuil baint ag 12-14% de ghnóthaí Chathair na Gaillimhe leis an turasóireacht. Tá clú agus cáil ar Ghaillimh as a cuid earnálacha bríomhara cultúrtha agus fáilteachais atá mar bhunús le heacnamaíocht oíche na cathrach. Cuireann an earnáil bhia go mór freisin le heispéireas iomlán na turasóireachta.

Innéacs Domhanda de dhintiúir inbhuanaitheachta ceann scríbe is ea an GDSI. Tá sé mar aidhm aige straitéis inbhuanaitheachta ceann scríbe a thagarmharcáil, a fheabhsú agus a aithint. Tá Gaillimh rangaithe go seasta sna 30 ceann scríbe is fearr ar fud an domhain.

Cé gur thit an sciar d'fhanachtaí thar oíche ó chuariteoirí ón gcoigríoch thar na blianta paidéime, , tá athimirt forásach léirithe aige ó shin. Ina theannta sin, léiríonn foinse nua sonraí turgnamhacha ó Eurostat go bhfuil sciar na dtréimhsí ag cuairteoirí ón gcoigríoch trí ardáin eacnamaíocha chomhoibríocha (m.sh. Airbnb, Áirithint, etc.) i bhfad faoi leibhéil 2019 sa réigiún ach tá an tábhacht a bhaineann leis an gcineál seo cóiríochta ag dul i méid. Tá na treochtaí i réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair comhsheasmhacht le treochtaí náisiúnta nuair ab ionann cuairteoirí ón iasacht agus beagnach 80% de na tréimhsí réamh-Covid ag baint úsáide as na hardáin seo.

Vótáladh Gaillimh ar an gcathair is cairdiúla san Eoraip ag Gradaim Taistil Lucht Siúil Condé Nast 2020 agus bronnadh an “Brat Corcra” uirthi mar chathair shábháilte agus neamhdhíobhálach don teaghlach le linn na hoíche gach bliain ó 2015 agus Bóthar na Trá ainmnithe freisin in 2023.

Anailís SWOT Eacnamaíochta agus Pobail

Aithnítear san anailís SWOT na láidreachtaí, laigí, deiseanna agus bagairtí do Chathair na Gaillimhe ó thaobh eacnamaíochta agus pobail de.

Soláthraítear san anailís seo treoir maidir leis na príomhréimsí ar cheart don PÁEP díriú orthu agus na seirbhísí, áiseanna agus acmhainní breise a theastaíonn.

Láidreachtaí:

- Geilleagar áitiúil an-láidir le deiseanna fostaíochta thar earnálacha éagsúla
- Braisle teicneolaíochta leighis a fhostaíonn aon trian de 25,000 fostaí feistí leighis na tíre
- Ceithre cinn de na deich gcuideachta TFC is fearr ar fud an domhain a fhostaíonn 17% d'fhórsa saothair na cathrach
- Taifead láidir maidir le hInfheistíocht Dhíreach Choigríoch a mhealladh agus a choinneáil
- Líonraí/eagraíochtaí gnó den scoth a thacaíonn le fiontair ghnó nua agus le cuideachtaí infheistíochta isteach
- Bonneagar fairsing tacaíochta nuálaíochta i bhfeidhm
- Bonneagar oideachais den scoth le deiseanna foghlama ar feadh an tsaoil, oideachas fostaíthe agus breisoiliúint mar aon le hacmhainní nuálaíochta agus taighde dea-fhorbartha
- Baile do dhá ollscoil mhóra le beagnach 30,000 mac léinn
- Leibhéal arda gnóthachtála oideachais agus scileanna. Tá oideachas tríú leibhéal ag beagnach leath den fhórsa saothair as a dtagann buntáiste iomaíoch eacnamaíoch
- Soláthar oideachais bunscoile agus meánscoile den scoth
- Earnáil chruthaitheach atá ag fás agus a chuireann le hinfheictheacht na Gaillimhe ar fud an domhain
- Acmhainní nádúrtha agus gnáthóga suntasacha lena n-áirítear láithreáin mhuirí agus chósta, a bhfuil go leor acu comhtháite le forbairt eacnamaíoch áitiúil agus seirbhísí turasóireachta
- Cathair idirchultúrtha a bhaineann leas as láithreacht de phobail éagsúla
- Gradam na Brataí Corcra as sármhaitheas i mbainistiú geilleagair tráthnóna agus oíche
- Earnáil / spiorad láidir pobail agus deonach
- An t-aon chathair dhátheangach in Éirinn a bhfuil stair agus traidisiún láidir aici maidir le cothú na Gaeilge
- Dea-cháilíocht beatha agus rátaí coireachta faoi bhun an mheáin
- Bonneagar geata ainmnithe go náisiúnta – bóthar, iarnród, cuan
- Slí an Atlantaigh Fhiáin agus branda láidir turasóireachta
- Timpeallacht ardchaighdeán lasmuigh le páirceanna, tránna, aibhneacha agus timpeallacht chósta le dea-cháilíocht uisce agus aeir

- Ceann scríbe idirnáisiúnta bunaithe do na healaíona agus do scannán
- Bonn le haghaidh soláthar seirbhísí poiblí ar leibhéal réigiúnach i gcúram sláinte, oideachas agus oiliúint, spóirt, iompar agus tráchtáil

Laigí:

- Plódú tráchta agus spleáchas ar charranna mar aon le hiompar poiblí tearcfhorbartha
- Pócaí de mhíbhuntáiste ceantarbhunaithe, in ainneoin go bhfuil an chathair ina hiomláine rangaithe mar chathair shaibhir
- Liosta tithíochta sóisialta atá ag fás agus ganntanas foriomlán soláthair tithíochta i ngach catagóir
- Difríochtaí i gcomhdhéanamh aicme shóisialta laistigh den chathair a léiríonn gnóthachtáil oideachais
- Níl na naisc idir institiúidí tríú leibhéal, tionscal agus an earnáil phoiblí forbartha go hiomlán
- Ganntanas scileanna in earnálacha áirithe
- Infheistíocht neamhdhóthanach i mbonneagar poiblí, pobail, cultúrtha agus áineasa chun an fás daonra a mheaitseáil
- Brú ar sheirbhísí poiblí mar gheall ar fhás leanúnach ar an daonra
- Tearcionadaíocht ar ghrúpaí mionlaigh agus pobail nua laistigh de struchtúir na sochaí sibhialta
- Tearcúsáid d'acmhainní do sheirbhísí poiblí agus pobail
- Luas mall ar fhorbairt an gheilleagair chiorclaigh
- Feabhsúchán ag teastáil chun an bonneagar spóirt agus áineasa atá ann cheana a fheabhsú
- Aistriú mall chuig sochaí ísealcharbóin

Deiseanna:

- Díríonn Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023-2029 ar chathair 'glas' athléimneach agus inbhuanaithe a bhaint amach.
- Plean um Ghníomhú ar son na hAeráide á fhorbairt le deiseanna do ghnóthaí, do phobail agus do theaghlaigh
- Creataí Pleanála Náisiúnta agus Réigiúnacha i bhfeidhm agus maoiniú náisiúnta suntasach ar fáil le haghaidh athnuachana agus forbartha
- Láithreachtaí agus raon fostóirí ilnáisiúnta agus náisiúnta ag cruthú boinn ilghnéitheigh athléimnigh agus cumas suntasach chun poist a leathnú
- Buntáistí féideartha mar ionad tacaíochta d'fhuinneamh in-athnuaite amach ón gcósta
- Bunáit reatha i TFC, leis an teicneolaíocht-leighis tá braisliú agus fairsingiú níos láidre á chur ar fáil
- Láithreachtaí láidir ollscoile le próifíl nuálaíochta T&F, naisc le tionscal agus le fiontraíocht a bhfuil acmhainn acu
- Ionchas saoil ag dul i méid, daonra níos sine a bhfuil sláinte mhaith acu le cumas cur le saol an teaghlaigh, an phobail agus obair dheonach agus leis an ngeilleagar
- Cuireadh tús le hinfeistíocht shuntasach i dtaisteal gníomhach agus in iompar poiblí agus táthar ag súil go dtiocfaidh méadú mór air, lena n-áirítear Glasbhealaí nua/sínte isteach sna ceantair uirbeacha agus fo-uirbeacha.
- Sócmhainní turasóireachta á bhforbairt agus á chur ar an margadh agus cultúr agus geilleagar na hoíche á leathnú
- Féidearthacht de dhaonra óg ardoideachais
- Féidearthacht chun tógáil ar / fás i bhféilte agus imeachtaí

- Le hiarfheistiú agus feabhas ar éifeachtúlacht fuinnimh foirgneamh, cuirtear deiseanna ar fáil le haghaidh breisoiliúna agus athoiliúna, deiseanna fostaíochta nua do dhaoine dífhostaithe agus d'fhiontair shóisialta.
- Imirce isteach leanúnach chomh maith leis na scileanna gaolmhara
- Deiseanna chun conairí bithéagsúlachta a fhorbairt feadh siúlbealaí agus rotharbhealaí
- Daonra suntasach idirchultúrtha, le 20% den daonra comhdhéanta de náisiúnaigh neamh-Éireannacha
- Luach an gheilleagair shóisialta chun tairbhí sóisialta agus eacnamaíocha araon a sheachadadh
- Féidearthacht a bheith mar phríomhshampla d'úsáid na teicneolaíochta cliste agus comhpháirtíochtaí a fhorbairt
- Féidearthacht na scannán, na meán agus na tionscail siamsaíochta, deartha agus ceardaíochta chun luach suntasach a chur leis an ngeilleagar iomlán agus chun féiniúlacht na Gaillimhe agus an cheantair máguaird a neartú mar mhol cruthaitheach
- Deiseanna chun áiseanna fiontraíochta agus nuálaíochta a chur chun cinn ar láithreáin athghiniúna aitheanta i gcomhar leis an nGníomhaireacht Forbartha Talún
- Tacaíocht leanúnach d'ionaid agus moil nuálaíochta a sholáthraíonn spás comhoibrithe agus comhoibríoch do chuideachtaí atá dírithe ar theicneolaíocht
- Mar bhac ar fhás tá an easpa soláthair tithíochta chun freastal ar an riachtanas reatha agus na dúshláin atá ann ó thaobh freastal ar éileamh amach anseo
- Teip ar an teacht aniar a fhorbairt chun déileáil le héifeachtaí diúltacha an athraithe aeráide agus na teagmhais adh-aimsire a bhaineann leis
- Mar thoradh ar spleáchas leanúnach ar bhreosla iontaise, beidh an chathair i mbaoil géarchéimeanna fuinnimh amach anseo
- Beidh tionchar díréireach ar phobail leochaileacha de bharr méaduithe ar chostais mhaireachtála agus an chogaidh san Úcráin
- Is Réigiún atá i mbun aistrithe é NWRA anois
- Méaduithe leanúnacha ar chineálacha áirithe coireachta (m.sh. coireacht drugaí agus coireacht a bhaineann le drugaí) a mbíonn tionchar diúltach acu ar shábháilteacht phobail agus phearsanta.
- Ní leor fós feasacht na sochaí agus an phobail ar athrú aeráide, ar bhearta oiriúnaithe agus maolaithe agus ní bhaintear amach na hathruithe is gá ar iompar
- Coinbhleacht ag eascairt as mainneachtain tacú le comhtháthú pobal laistigh de shochaí ilchineálach atá i mbun forbartha
- Riosca ard bochtaineachta fuinnimh do theaghlaigh ar ioncam íseal lena n-áirítear daoine scothaosta, daoine ó chúlraí mionlaigh eitneacha
- Ní ghlacann an daonra leis na hathruithe stíl mhaireachtála atá riachtanach chun sláinte agus folláine a fheabhsú agus cuireann sé siar na gnóthachain a bhaintear amach san ionchas saoil méadaithe
- Aosú réamh-mheasta an daonra
- Infhaighteacht lucht saothair in earnálacha áirithe
- Mainneachtain an Ghaeilge a chothú agus cailliúint na hoidhreachta cultúrtha

Bagairtí:

- Rangaíonn an Scór Díothachta an chathair mar shaibhir, ach léiríonn staidrimh ar cheantair níos lú pócaí díothachta ceantarbhunaithe ar fud na cathrach.

5 Creat PÁEP 2024 – 2029

Ráiteas Físe

Beidh Cathair na Gaillimhe ina réigiún cathrach inbhuanaithe, uilechuimsitheach, sábháilte, nuálach agus cruthaitheach

Spriocanna Ardleibhéil do Chathair na Gaillimhe

Roghnaíodh cúig Sprioc Ardleibhéil chun cabhrú leis an bhFís a bhaint amach. Léiríonn na Spriocanna seo fís chomhchoiteann chuimsitheach do Chathair na Gaillimhe ag na páirtithe leasmhara go léir.

- 1 réigiún cathrach cruthaitheach den scoth
- 2 cathair nuálach
- 3 cathair chomhionann agus uilechuimsitheach
- 4 cathair inbhuanaithe agus athléimneach
- 5 cathair ina gcuirtear sláinte agus folláine chun cinn

Creat PÁEP

Sonraítear i gCreat an PÁEP na Spriocanna Ardleibhéil agus na Cuspóirí Pobail Inbhuanaithe agus Eacnamaíochta chomh maith le breithniú ar tháscairí ardleibhéil don tréimhse 6 bliana PÁEP.

Léirítear sa Chreat PÁEP an chuid straitéiseach den phlean seo thar thréimhse iomlán sé bliana. Arna chinneadh trí anailís agus trí chomhairliúchán, tá cúig Sprioc Ardleibhéil san áireamh sa PÁEP do Chathair na Gaillimhe. Áirítear sa Chreat sraith Cuspóirí Forbartha Inbhuanaithe (idir eacnamaíoch agus pobail) atá le baint amach thar an tréimhse trí ionchuir, gníomhartha agus aschuir a leagtar amach sa Phlean Chur chun Feidhme ina dhiaidh sin.

Beidh Comhairle Cathrach na Gaillimhe i gcónaí ag lorg na n-acmhainní airgeadais a theastaíonn chun tabhairt faoi thionscnaimh sa chathair i gcomhpháirtíocht leis na páirtithe leasmhara ábhartha chun na Cuspóirí Forbartha Inbhuanaithe sa phlean a bhaint amach.

Sprioc Ardleibhéil 1 — réigiún cathrach cruthaitheach den scoth

Is cuid bhunúsach d'fhéiniúlacht na Gaillimhe go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta iad an cultúr agus an chruthaitheacht. Tá traidisiún láidir cultúrtha sa chathair agus saol bríomhar ealaíon le pobal ealaíon seanbhunaithe a chuireann le beogacht na cathrach agus atá ina chuid shuntasach de thairiscint turasóireachta na cathrach. Cuidíonn na healaíona agus an chruthaitheacht freisin leis an ngeilleagar cruthaitheach, earnáil atá ag fás go tapa sa chathair a bhfuil tionchar dearfach aici ar oideachas, ar shláinte agus ar fholláine. Cathair chruthaitheach í Gaillimh ina bhfuil tábhacht ag gach duine. Tá Gaillimh ag croílár cultúrtha an réigiúin agus larthar na hÉireann. Tá cultúr rithábhachtach dár dtodhchaí agus dár bhforbairt mar chathair agus mar réigiún. Tá an láidreacht de shaol ealaíon agus cultúrtha na Gaillimhe tar éis teacht chun cinn le himeacht ama, rud a léiríonn an oidhreacht chultúrtha shaibhir agus an éirim chruthaitheach, faoi thiomáint pobail atá spreagtha ag nuálaíocht agus ag pátrúnacht dhílis.

Is aitheantas iad ainmnithe ar nós Cathair Scannán UNESCO agus Príomhchathair Chultúir na hEorpa 2020 ar láidreacht na gníomhaíochta cultúrtha agus cruthaithí. Aithníonn Cathair na Gaillimhe Chomhairle an ról intreach atá ag cultúr agus cruthaitheacht agus an luach a chuireann sé leis an saol agus leis an eispéireas. Cuireann na tairbhí le comhtháthú na bpobal trí na deiseanna féideartha a chuirtear ar fáil do ghníomhaíochtaí rannpháirtíochta trína gcuirtear feabhas ar rannpháirtíocht pobail agus ar chuimsiú sóisialta. Tógann an sprioc ardleibhéil seo ar an bhfís in 'Tá Gach Duine Tábhachtach: Creat Straitéise Inbhuanaitheachta Cultúrtha do Ghailimh 2016-2025' le haghaidh cur chuige inbhuanaithe chun an cultúr agus an chruthaitheacht a chur chun cinn i nGaillimh, atá ailínithe le fíis 'Clár Éire Ildánach 2023-2027' do chathair na Gaillimhe ina bhfuil tábhacht ag baint le cruthaitheacht agus cearta cultúrtha gach duine.

Déantar é seo a fhorlíonadh tuilleadh le Plean Ealaíon na Comhairle 'Treonna Nua, Plean Straitéiseach do na hEalaíona 2021-2026 de chuid Chomhairle Cathrach na Gaillimhe'. Sa phlean seo tá gealltanas tugtha ag an gComhairle tacú le forbairt leanúnach bonneagair agus deiseanna cultúrtha agus tacú le rannpháirtíocht gach duine i saol cultúrtha agus cruthaitheach na cathrach. Is í fíis na "Straitéise Cultúir agus Cruthaitheachta 2023-2027" do Ghailimh ná cathair ina bhfuil an chruthaitheacht agus cearta cultúrtha tábhachtach do chách. Tacaítear leis an samhlaíocht agus leis an nuálaíocht trí léiriú cruthaitheach agus cultúrtha a chothaítear ar bhealach inbhuanaithe.

Beidh Comhairle Cathrach na Gaillimhe i gceannas ar thógáil ar na caidrimh atá forbartha cheana féin agus ar an mbealach is fearr lena chinntiú go leanfar de na príomhaidhmeanna agus cuspóirí straitéiseacha laistigh den fhíis seo ag glacadh le hinbhuanaitheacht, samhlaíocht, cuimsiú, cruthaitheacht agus nuálaíocht a léiriú i ngníomhaíochtaí ar an talamh, agus sna próisis a ghabhann leis na gníomhartha sin.

Is cuid lárnach de chultúr, d'oidhreacht agus d'fhéiniúlacht na cathrach í an Ghaeilge. Aithníonn an Chomhairle gur sócmhainn oidhreachta cultúrtha í an Ghaeilge agus leanfaidh sí ag tacú le tionscnaimh chun stádas dátheangach na cathrach a neartú. Tá sé beartaithe gur féidir réigiún cathrach cruthaitheach den scoth a bhaint amach trí na Cuspóirí den Chreat PÁEP agus léiríonn sé cuspóir Phlean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2019 - 2024:

Straitéis bhunathraithe a sheachadadh a dhéanfaidh cathair de Ghailimh a bheadh ina samhail oibre d'inbhuanaitheacht chultúrtha, rannpháirtíocht pobail, dea-chleachtas agus eispéiris chruthaitheacha agus chultúrtha den scoth.

Creat PÁEP - Cuspóirí Inbhuanaithe Eacnamaíochta agus Pobail

Leanúint ar aghaidh ag tacú le forbairt na hearnála cultúrtha, chun tuilleadh feabhais a chur ar ról Chathair na Gaillimhe mar chathair nuálach, chuimsitheach, chomhoibritheach den scoth a bhfuil cáil dhomhanda uirthi.

Ár stádas mar chathair dhátheangach a dhaingniú agus tacú leis agus leanúint ar aghaidh le tábhacht na Gaeilge a aithint mar acmhainn chultúrtha, phobail agus eacnamaíoch

Na hearnálacha cultúrtha, cruthaitheacha agus oideachais a neartú agus leas a bhaint astu chun deiseanna infheistíochta nua, tráchtálaíochta agus comhoibrithe a mhealladh.

Monatóireacht agus Meastóireacht

Is iad seo a leanas Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (SDG) a léirítear:

Oideachas cuimsitheach agus ardchaighdeán a chinntiú do chách agus foghlaim ar feadh an tsaoil a chur chun cinn

Fás eacnamaíoch uilechuimsitheach agus inbhuanaithe, fostaíocht agus dea-obair do chách a chur chun cinn

Tá na táscairí a úsáidtear chun dul chun cinn ar na Cuspóirí Creata a rianú liostaithe thíos. Déanfaidh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil (LCDC) agus an Coiste um Beartais Straitéiseacha um Fhorbairt Eacnamaíochta, Pobail & Cultúir (SPC) athbhreithniú ar na táscairí seo gach sé mhí chun tionchar na gclár a fheidhmíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus a cuid comhpháirtithe a mheas le linn saolré an PÁEP.

Is iad na Príomhtháscairí a gcaithfear monatóireacht a dhéanamh orthu ná:

- Fáilte Éireann / Comhairle Cathrach na Gaillimhe - Tuairiscí maidir le Sástacht Cuirteoirí (Bliantúil)
- Tuairiscí Áitíochta Óstáin STR (Míosúil)
- Líon na ndaoine aonair a ghlacann páirt in imeachtaí na bPobal Cruthaitheacha
- Líon an lucht éisteachta ag imeachtaí léirithe
- Líon na n-ealaíontóirí atá ag fáil tacaíochta maoinithe ó ghníomhaireachtaí áitiúla agus náisiúnta
- Maoiniú tionscadail ón gComhairle Ealaíon agus Éire Ildánach faighte i gCathair na Gaillimhe ag eagraíochtaí, grúpaí agus daoine aonair
- Maoiniú a leithdháileann Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar: Clár Cónaitheachta Ealaíontóirí, Deontas Ealaíon – Snáithe I & II, Deontais Banna, Sparánachtaí do Chleachtóirí Cruthaitheacha Aonair
- Líon na dtionscadal Infrastruchtúir Chultúrtha críochnaithe de réir na céime (Dearadh/Pleanáil/Tairiscint/Tosú/Oscailte)

Sprioc Ardleibhéil 2 — cathair nuálaíoch

Is cathair uaillmhianach í Gaillimh le hearnáil láidir gnó dhúchasach. Is lárionad domhanda gníomhaíochta é do chuideachtaí teicneolaíochta leighis agus TFC. Is lárionad oideachais agus eolais é. Tá cáilíocht fhórsa saothair na cathrach ina thoisc ar a rathúlacht maidir le cuideachtaí nuálacha nua a mhealladh. Tá rath eacnamaíoch bainte amach ag an gcathair bunaithe ar ráta ard gnóthachtála oideachais i measc an lucht saothair, soláthar lucht saothair óg, comhlánaithe ag imirce isteach, forbairt de phríomhchnuasaigh earnálacha, réimeas cánach corparáidí íseal, timpeallacht pholaitiúil chobhsaí atá i bhfabhar an ghnó agus timpeallacht mhaireachtála tharraingteach agus cáilíocht na beatha.

Tá athléimneacht eacnamaíoch léirithe ag Gaillimh, fiú tar éis an chúlaithe gheilleagraigh agus na hiarmhairtí is deireanaí a bhí ag an bpaindéim Covid19 agus chruthaigh sí gur cathair an-dhinimiciúil í agus áit mhaith chun leanúint ar aghaidh le tallainn a tháirgeadh, infheistíocht a mhealladh agus gnó a dhéanamh.

Léirítear an rath seo i gcumas na cathrach i gcomhar le gníomhaireachtaí stáit a croífhórsa saothair, a fhás agus a chomhdhlúthú agus leanúint ar aghaidh ag mealladh cuideachtaí ilnáisiúnta agus dúchasacha. Is suíomh bunáite é faoi láthair do chuid de na cuideachtaí TFC domhanda is rathúla, tá aon trian d'fhostaithe feistí leighis na tíre ann agus tá earnáil ríomhchluichíochta agus meán digiteach idirnáisiúnta atá ag teacht chun cinn aici. Tháinig an braisliú seo chun cinn mar gheall ar an timpeallacht oideachais tríú leibhéal a sholáthraíonn foinse tallainne agus atá ina chomhpháirtí trí shocruithe comhoibríocha leis an earnáil phríobháideach sa taighde agus sa nuálaíocht.

Coinnítear feidhmíocht eacnamaíoch na cathrach freisin trí fhostaíocht a chuirtear ar fáil in earnálacha eacnamaíocha eile cosúil leis an earnáil tráchtála, seirbhísí cúram sláinte, turasóireacht agus seirbhísí na hearnála poiblí. Tá raon sócmhainní, scileanna agus inniúlachtaí ag na hearnálacha seo atá rithabhachtach chun tacú leis an gcathair. Tá ról tábhachtach ag gnólachtaí nuathionscanta freisin i dtéarnamh geilleagraich agus tá éiceachóras dea-fhorbartha gnóthas nua-thionscanta ag Cathair na Gaillimhe. Beidh fiontraíocht, nuálaíocht agus infheistíocht mar inneall fáis do Chathair na Gaillimhe, ag ionchorprú gnóthaí nua-thionscanta, fiontair bheaga agus mheánmhéide nuálacha in éineacht le cuideachtaí ilnáisiúnta is fearr ar domhan.

Is tionscnamh náisiúnta é Conair Eacnamaíoch an Atlantaigh (AEC) chun gníomhaíocht eacnamaíoch a athchothromú agus chun forbairt réigiúnach a chur chun cinn i réigiúin iarthar agus Atlantacha na hÉireann. Le forbairt an AEC cuirfear chun cinn agus tabharfar tacaíocht d'uasmhéadú sócmhainní réigiúnacha ar bhealach comhoibríoch agus déanfar na ionaid eacnamaíocha, na cnuasaigh agus na dobharcheantair a comhcheangail chun tairiscint luacha a ghiniúint le haghaidh infheistíochta, cruthú post agus fás daonra le béim láidir ar cháilíocht bheatha. Is é cuspóir uileghabhálach an AEC an bonneagar, an tallann agus na sócmhainní fiontair feadh chósta an iarthair a uasmhéadú, agus moil eacnamaíocha, braislí agus dobharcheantair an limistéir a chomhcheangal chun infheistíocht a mhealladh, iomaíochas a fheabhsú, tacú le cruthú post agus rannchuidiú le cáilíocht beatha níos fearr do na daoine a chónaíonn ann.

Sainaithníodh sa Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta (RSES) 2020-2032 don Iarthar mórachmhainneacht le haghaidh fáis sa todhchaí. Uirlis uathúil atá sna Pleananna Fiontair Réigiúnacha (REPanna) chun infheistíocht a chomhordú ar an leibhéal áitiúil agus chun tosaíochtaí a aithint a fhéadfaidh tacú le gnó áitiúil agus infheistíocht eachtrach a mhealladh agus a choinneáil.

Bhí sé mar aidhm ag PÁEP Chathair na Gaillimhe roimhe seo 'Gaillimh a fhorbairt agus a chur chun cinn mar chathair nuálach'. Is éard a bhí i gceist leis seo timpeallacht a chruthú chun nuálaíocht, fiontar agus fiontraíocht a chothú, gnó agus infheistíocht a chur chun cinn ar fud na cathrach agus cathair chliste a fhorbairt.

Cé go bhfuil sé seo fós ina uailmhian don PÁEP seo, cuirtear leis an mian a bheith inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de, inrochtana agus uilechuimsitheach.

Tá sé beartaithe gur féidir cathair nuálach a bhaint amach trí na Cuspóirí Creata thíos agus léiríonn sí cuspóir Phlean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2019 - 2024:

Éiceachóras geilleagrach láidir inbhuanaithe a éascú i nGaillimh a thacóidh le dea-chaighdeán maireachtála dá cónaitheoirí agus a chinnteoidh forbairt inbhuanaithe (neodrach ó thaobh carbóin) an réigiúin.

Creat PÁEP - Cuspóirí Inbhuanaithe Eacnamaíochta agus Pobail

Éiceachóras don nuálaíocht, don fhiontar agus don fiontraíocht a fhorbairt, a spreagadh agus a chruthú lena n-áirítear fiontar pobail/sóisialach atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de

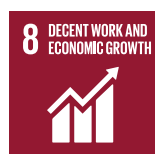
Spiorad de cruthaitheacht, nuálaíocht agus fiontraíocht inár gcathair a chothú

An claochlú digiteach agus glas a chur chun cinn trí fhiontar agus infheistíocht atá inbhuanaithe agus cuimsitheach don chomhshaoil a spreagadh inár gcathair chliste

Monatóireacht agus Meastóireacht

Is iad seo a leanas Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (SDG) a léirítear:

Fás eacnamaíoch uilechuimsitheach agus inbhuanaithe, fostaíocht agus dea-obair do chách a chur chun cinn

Bonneagar athléimneach a thógáil, tionsclaíocht inbhuanaithe a chur chun cinn agus nuálaíocht a chothú

Patrúin tomhaltais agus táirgthe inbhuanaithe a chinntiú

Gníomh práinneach a ghlacadh chun dul i ngleic le hathrú aeráide agus a thionchar

Tá na táscairí a úsáidtear chun dul chun cinn ar na Cuspóirí Creata a rianú liostaithe thíos. Déanfaidh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil (LCDC) agus an Coiste um Beartais Straitéiseacha um Fhorbairt Eacnamaíochta, Pobail & Cultúir (SPC) athbhreithniú ar na táscairí seo gach sé mhí chun tionchar na gclár a fheidhmíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus a cuid comhpháirtithe a mheas le linn saolré an PÁEP.

Is iad na Príomhtháscairí a gcaithfear monatóireacht a dhéanamh orthu ná:

- Feabhas ar an scór do Chathair na Gaillimhe san Innéacs Cinn Scríbe Inbhuanaithe
- A chinntiú go leanann an Cóimheas Fostaíochta le Daonra ag dul chun cinn i gCathair na Gaillimhe i dtreo na sprice náisiúnta de 77.8 (Innéacs UNSDG 8)
- A chinntiú go leantar le feabhas teacht ar Rangú Ollscoileanna d'Ollscoil na Gaillimhe agus d'Ollscoil Theicneolaíochta an Atlantaigh de réir an Times Higher Education (Innéacs UNSDG 9)
- Feabhsú ar dhramhaíl sholadach chathrach neamh-athchúrsáilte chun an sprioc náisiúnta de 0.6 (Innéacs UNSDG 12) a bhaint amach
- Feabhsú ar na rátaí bailithe dramhaíola leictreonacha chun an sprioc náisiúnta fadtéarmach de 0.2 a bhaint amach (Innéacs UNSDG 12)
- Líon na bPost a cruthaíodh le cúnamh ó Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe (GLEO) (ar bhonn bliantúil)
- Líon na nDearbhán Trádála Ar Líne arna gceadú ag GLEO (ar bhonn bliantúil)
- Líon na rannpháirtithe a fhaigheann meantóireacht ón GLEO (ar bhonn bliantúil)
- Ioncam indiúscartha in aghaidh an duine do Chathair na Gaillimhe
- Rátaí folúntais tráchtála do Chathair na Gaillimhe
- Fostaíocht le tacaíocht ó Ghníomhaireachtaí Fiontair – cuideachtaí cliaint GFT agus Fiontraíocht Éireann
- Táscairí Fostaíochta – Ráta Rannpháirtíochta an Lucht Saothair / Ráta Dífhostaíochta / Líon ar an mBeochlár / Líon ar an mBeochlár Faoi 25
- Méadú 20% ar líon na gcuaríteoirí faoi 2025

Sprioc Ardleibhéil 3 — cathair chomhionann agus uilechuimsitheach

Bhí sé mar aidhm ag an PÁEP roimhe seo do Chathair na Gaillimhe tacú le ‘cathair chomhionann agus chuimsitheach’ agus tá an sprioc seo fós mar uailmhian don PÁEP seo le béim bhreise ar ionchuimsiú agus comhtháthú a chur chun cinn do dhídeanaithe agus d’iarrthóirí tearmainn, do thairbhithe cosanta idirnáisiúnta agus sealadacha atá ina gcónaí agus ag teacht isteach sa chathair.

Ó tharla an PÁEP is déanaí tá dul chun cinn déanta chun cathair chomhionann agus chuimsitheach a bhaint amach ach tá gá le tuilleadh oibre. Leis an gClár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail (SICAP) soláthraítear maoiniú chun dul i ngleic le bochtaineacht agus eisiámh sóisialta trí rannpháirtíocht áitiúil agus comhpháirtíochtaí idir daoine aonair faoi mhíbhuntáiste, eagraíochtaí pobail agus gníomhaireachtaí san earnáil phoiblí.

Tugann SICAP aghaidh ar leibhéil arda agus leanúnacha díothachta trí chur chuige spriocdhírithe nuálacha, faoi stiúir áitiúil. Tacaíonn sé le pobail agus le daoine faoi mhíbhuntáiste lena n-áirítear daoine dífhostaithe, daoine atá ina gcónaí i gceantair dhíothacha, daoine faoi mhíchumas, teaghlaigh aontuismitheora, daoine ar ioncam íseal, baill den Lucht Siúil agus Romach agus grúpaí eile faoi mhíbhuntáiste. D’éirigh le SICAP aghaidh a thabhairt ar leibhéil arda agus leanúnacha díothachta trí thacú le pobail agus daoine aonair faoi mhíbhuntáiste ar fud na cathrach.

Tá tús curtha le tionscnaimh chun tacú le comhionannas agus cearta daonna agus iad a leabú i gCathair na Gaillimhe i gcomhar le Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas (IHREC).

Tá maoiniú curtha ar fáil chun tacú le pobail agus le bonneagar pobail thar raon spriocghrúpaí agus limistéir faoi mhíbhuntáiste. Bíonn fóraim agus grúpaí oibre idirghníomhaireachta gníomhach ar fud na réimsí i leith leanaí; óige; daoine scothaosta; an Lucht Siúil; LGBTI; daoine faoi mhíchumas; agus inrochtaineacht. Tá Foireann nua Comhtháthaithe Údaráis Áitiúil le bunú chun tacú le riachtanais na ndaoine a thagann chuig ár gcathair agus iad ag lorg cosanta agus tearmainn.

In 2020, shonraigh an LCDC spriocghrúpaí tosaíochta le tacaíocht a fháil trí SICAP lena n-áirítear an Lucht Siúil/Rómach, daoine atá dífhostaithe go fadtéarmach, daoine a bhfuil drochshláinte mheabhrach orthu (lena n-áirítear an óige) agus daoine scothaosta. Cuirtear dídeanaithe agus iarrthóirí tearmainn leis mar ghrúpa tosaíochta breise le haghaidh PÁEP 2024 – 2029.

Ullmhaíodh uirlis chun tacú le cur chun feidhme Dhualgas na hEarnála Poiblí aird a thabhairt ar an ngá atá le deireadh a chur le hidirdhealú, le comhionannas deiseanna a chur chun cinn agus le cearta an duine a chosaint le linn an PÁEP deireanach. Áirítear leis an uirlis sraith luachanna comhroinnte chun uailmhian na dínite, an neamhspleáchais, na rannpháirtíochta, an chuimsithe, an cheartais shóisialta agus an cheartais chomhshaoil a léiriú.

Is féidir cathair níos cothroime agus níos cuimsithí a bhaint amach trí na Cuspóirí Creata thíos agus léiríonn sí cuspóir foriomlán Phlean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2029 - 2024:

A chinntiú gur féidir lenár bpobail go léir a lánacmhainneacht a bhaint amach agus ról gníomhach foirmiúil a ghlacadh i ndéanamh beartais agus i maoirseacht trí rannpháirtíocht agus comhoibriú spriocdhírithe.

Creat PÁEP - Cuspóirí Inbhuanaithe Eacnamaíochta agus Pobail

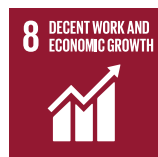
An bhochtaineacht a laghdú agus míbhuntáiste a mhaolú trí chuimsiú sóisialta, cláir agus tionscnaimh forbartha pobail chuí agus spriocdhírthe	Aghaidh a thabhairt ar mhíbhuntáiste oideachasúil agus tosaíocht a thabhairt do riachtanais na bpobal atá ag fulaingt de bharr eisiaimh	Cur chuige comhpháirtíochta a chur chun cinn maidir le hinrochtaineacht agus seirbhísí agus aitheantas a thabhairt do agus feabhas a chur ar an luach a thugann an éagsúlacht don chathair	Tiomantas do chearta daonna, comhionannas, ionchuimsiú agus frith-idirdhealú a léiriú a bheidh ailínithe lenár bhfreagrachtaí faoi Dhualgas Comhionannais agus Cearta Daonna de chuid na hEarnála Poiblí
---	---	--	--

Monatóireacht agus Meastóireacht

Is iad seo a leanas Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (SDG) a léirítear:

Oideachas cuimsitheach agus cothrom ar ardchaighdeán a chinntiú agus deiseanna foghlama ar feadh an tsaoil a chur chun cinn do chách

Fás eacnamaíoch inbhuanaithe agus uilechuimsitheach a chur chun cinn, fostaíocht iomlán táirgiúil agus obair mhaith do chách

Éagothroime a laghdú laistigh agus i measc tíortha

Cathracha agus lonnaíochtaí daonna a dhéanamh ionchuimsitheach, sábháilte, athléimneach agus inbhuanaithe

Tá na táscairí a úsáidtear chun dul chun cinn ar na Cuspóirí Creata a rianú liostaithe thíos. Déanfaidh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil (LCDC) agus an Coiste um Beartais Straitéiseacha um Fhorbairt Eacnamaíochta, Pobail & Cultúir (SPC) athbhreithniú ar na táscairí seo gach sé mhí chun tionchar na gclár a fheidhmíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus a cuid comhpháirtithe a mheas le linn saolré an PÁEP.

Is iad na Príomhtháscairí a gcaithfear monatóireacht a dhéanamh orthu ná:

- Táscairí NOAC ar rannpháirtíocht grúpaí pobail sa PPN agus i gComhairle na nÓg
- A chinntiú go leanann céatadán na nÓg nach bhfuil i bhFostaíocht, Oideachas ná Oiliúint (NEET) i gcathair na Gaillimhe ag (a) fanacht os cionn Sprioc náisiúnta UNSDG, agus (b) ag feabhsú (Innéacs UNSDG 8)

- Céatadán na ndaoine óga nach bhfuil i bhFostaíocht, Oideachas ná Oiliúint (NEET) chun ráta 8.1 a bhaint amach (Innéacs UNSDG 8)
- Comhéifeacht Gini chun ráta 27.5 a bhaint amach (Innéacs UNSDG 10)
- Céatadán na ndaoine atá 66 bliana d'aois nó níos sine a dtiteann a n-ioncam faoi leath ioncam airmheánach teaghlaigh an daonra iomlán chun ráta de 3.2 a bhaint amach (Innéacs UNSDG 10)
- Céatadán den daonra a chónaíonn i dteaghlaigh ina bhfuil na costais iomlána tithíochta níos mó ná 40 % den ioncam indiúscartha chun an sprioc náisiúnta de 4.6 a bhaint amach. (Innéacs UNSDG 10)
- Príomhtháscairí Feidhmíochta SICAP (KPlanna) – KPI 1: Líon iomlán na nGrúpaí Pobail Áitiúla ar tacaíodh leo / KPI 2: Líon iomlán na ndaoine aonair (15 bliana os a chionn) fostaithe ar bhonn duine le duine agus % de KPI 2 a chónaíonn i limistéar faoi mhíbhuntáiste
- Poist nua cruthaithe i bhfiontair shóisialta arna dtacú ag SICAP
- Leibhéil ghnóthachtála oideachais lena n-áirítear Innéacs Saibhris agus Díothachta
- Creat Náisiúnta um Fholláine

Sprioc Ardleibhéil 4 — cathair inbhuanaithe athléimneach

Is géarchéim gan fasach é an t-athrú aeráide dár dtimpeallacht nádúrtha, dár ngeilleagar agus dár sochaí. Tá dúshlán shuntasacha romhainn maidir le beartas aeráide a chur i ngníomh agus oibriú le pobail áitiúla chun aistriú chuig todhchaí atá neodrach ó thaobh carbóin de. Ní raibh an caidreamh idir an aeráid, cosaint an chomhshaoil nádúrtha, slándáil fuinnimh agus cobhsaíocht eacnamaíoch riamh chomh nasctha céanna. Beidh ról suntasach ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe maidir le fiontair agus gnó nua agus reatha a chur chun cinn agus tacú leo chun leas a bhaint as na deiseanna atá ann san aistriú go geilleagar a bheidh neodrach ó thaobh na haeráide de.

Is meascán de bhearta maolaithe agus oiriúnaithe é gníomhaíocht aeráide chun dul i ngleic le hathrú aeráide agus ní mór do Chathair na Gaillimhe leanúint ar aghaidh ag tógáil athléimneacht aeráide trí dhírú níos mó ar mhaolú agus ar oiriúnú.

Tá Éire tiomanta do laghdú 51% ar astaíochtaí gáis cheaptha teasa náisiúnta faoi 2030 ar fud gach earnála den gheilleagar agus a bheith neodrach ó thaobh carbóin de faoi 2050 ag teacht le gealltanais idirnáisiúnta agus ní mór do gach páirtí leasmhar i gCathair na Gaillimhe ról a bheith acu chun an uailmhian seo a bhaint amach. Beidh cur chuige trasearnála ag teastáil chun na spriocanna seo a bhaint amach mar aon le tacaíocht agus comhoibriú ó raon leathan páirtithe leasmhara.

Beidh an nuálaíocht lárnach d'iarrachtaí freagartha ar ghníomhaíocht aeráide trí réitigh nua agus atá ag teacht chun cinn, samhlacha gnó atá ag forbairt, agus cleachtais inbhuanaithe ardaithe. Tá ról suntasach ag údaráis áitiúla maidir le fiontair agus gnó nua agus atá ann cheana a chur chun cinn agus tacú leo, chun leas a bhaint as na deiseanna atá ann san aistriú go geilleagar a bheidh neodrach ó thaobh na haeráide de.

In 2023, roghnaíodh Cathair na Gaillimhe ar Dhúshlán na gCathracha Chliste (ICC), atá mar chuid de thacaíocht níos leithne ón Aontas Eorpach, lena n-aithnítear a thábhachtaí atá sé na gealltanais a rinneadh sa Chomhaontú Glas don Eoraip, an straitéis dhigiteach agus beartais eile an Aontais Eorpaigh a chomhlíonadh. Tá sé mar aidhm ag an ICC bogadh i dtreo geilleagair ísealcharbóin atá níos digiteacha, atá dírithe ar sheirbhís, le tacaíocht ó shochaí eolasbhunaithe a chumasaíonn an geilleagar ciorclach trí infheistíocht inbhuanaithe.

Tugtar faoi deara sa Straitéis Náisiúnta um Gheilleagar Ciorclach 2022 nach féidir le bearta um gníomhú ar son na haeráide a dhíríonn ar aistriú ó bhreoslaí iontaise i dtreo bearta in-athnuaite agus éifeachtúlachta fuinnimh ach dul i ngleic le 55% d'astaíochtaí. Beidh ar an 45% eile teacht ón gcaoi a ndéanaimid rudaí. Sa straitéis, leagtar béim ar an ngá atá le táirgeadh agus tomhaltas geilleagar ciorclach córasach a bhaint amach, ina ndéantar dramhaíl agus úsáid acmhainní a íoslaghdú de réir réamhshocraithe agus i gcás ina gcaomhnaíonn dea-dhearadh luach an táirge chomh fada agus is féidir. Tá ról tábhachtach ag miondíol agus ag gnó ginearálta maidir le tacú leis an ngeilleagar ciorclach agus spreagadh agus infheistíocht a dhéanamh i ndéanamh táirgí ar bhealaí atá níos ciorclaí agus nach bhfuil chomh dian ar acmhainní.

Is é fócas tosaíochta an PÁEP seo a bheith níos athléimní ó thaobh na haeráide de le béim ar athléimneacht a thógáil trí bhearta maolaithe agus oiriúnaithe ina gcuimseofar réitigh nádúr-bhunaithe, riosca tuilte agus bainistiú uisce, fuinneamh in-athnuaite, réitigh iompair agus timpeallacht tógtha. Leis an aistriú ó spleáchas ar bhreoslaí iontaise go geilleagar atá níos inbhuanaithe agus níos neodraí ó thaobh carbóin de, soláthrófar deiseanna nua don gheilleagar, agus tiocfaidh an gá le seirbhísí nua do ghnólachtaí reatha agus nua chun cinn.

Beidh gá le glacadh le fiontraíocht a fhreagraíonn don dúshlán a bhaineann le hacmhainní le hathúsáid agus le laghdú carbóin i ndéantúsaíocht agus i dtomhaltas.

Díreoidh gníomhartha PÁEP ar spriocanna aeráide a bhaint amach trí chur chun feidhme an Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2024, an Straitéis um Spáis Ghlas agus an Straitéis Bhithéagsúlachta, Straitéis Iompair na Gaillimhe, Tithíocht do Chách agus seachadadh breise Straitéis na Ríochta Poiblí agus timpeallacht ardcháilíochta a chothabháil sa chathair. Ní mór do ghníomhaíochtaí tacú leis an aistriú go geilleagar ísealcharbóin. Tá sé rithábhachtach freisin inrochtaineacht uilíoch a fheabhsú tríd an timpeallacht thógtha agus an ardleibhéal gníomhaíochta agus rannpháirtíochta pobail a chothabháil chun cathair inbhuanaithe agus athléimneach a fhorbairt go rathúil.

Is féidir cathair inbhuanaithe agus athléimneach a bhaint amach trí na Cuspóirí Creata thíos agus léiríonn sí cuspóirí Phlean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2019 - 2024:

Comhshaol nádúrtha ár gCathair a chosaint, a fheabhsú agus a chaomhnú, ceannaireacht a sholáthar i ngníomhú aeráide agus áiseanna áineasa, fóillíochta agus taitneamhachta ardchaighdeán a fhorbairt agus a chur chun cinn chun cáilíocht na beatha a fheabhsú.

Córas pleanála cuí éifeachtach a bheith i bhfeidhm a bheidh in ann cuspóirí forbartha eacnamaíoch, comhshaoil agus sóisialta inbhuanaithe na cathrach a bhaint amach.

Luathú a dhéanamh ar sholáthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne ar ardchaighdeán ar bhealach cothromasach agus in áiteanna cuí chun pobail inbhuanaithe cothromaithe a fhorbairt.

<div>Creat PÁEP - Cuspóirí Inbhuanaithe Eacnamaíochta agus Pobail</div>			
A chinntiú go bhfuil ár gcathair agus ár mbonneagar athléimneach agus oiriúnaitheach d'aeráid atá i mbun athraithe	Méadú ar infheistíocht sa gheilleagar ciorclach agus glas agus tacaíocht a thabhairt do ghnólachtaí agus d'fhiontair nua agus reatha san aistriú go geilleagar aeráidneodrach agus leas a bhaint as deiseanna gnó glasa atá ag teacht chun cinn	Ár spásanna glasa, bithéagsúlacht agus an ríocht phoiblí a sholáthar, a chothabháil agus a fheabhsú	Éascú a dhéanamh d'fhorbairt inbhuanaithe a fheabhsaíonn an timpeallacht nádúrtha, lena laghdaítear úsáid acmhainní, lena spreagtar aistriú cora iompair chuig taisteal inbhuanaithe agus ina ndéantar soláthar do gach riachtanas tithíochta

Monatóireacht agus Meastóireacht

Is iad seo a leanas Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (SDG) a léirítear:

<div><div>7</div><div>AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY</div><div></div></div> <div>Rochtain ar fhuinneamh inacmhainne, iontaofa, inbhuanaithe agus nua-aimseartha a chinntiú</div>
<div><div>11</div><div>SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES</div><div></div></div> <div>Cathracha a dhéanamh ionchuimsitheach, sábháilte, athléimneach agus inbhuanaithe</div>
<div><div>13</div><div>CLIMATE ACTION</div><div></div></div> <div>Beart a dhéanamh go práinneach chun an t-athrú aeráide agus a thionchair a chomhrac</div>
<div><div>14</div><div>LIFE BELOW WATER</div><div></div></div> <div>Na haigéin, na farraigí agus acmhainní muirí a chaomhnú agus a úsáid go hinbhuanaithe</div>
<div><div>15</div><div>LIFE ON LAND</div><div></div></div> <div>Foraoisí a bhainistiú go hinbhuanaithe, fásaigh a chomhrac, díghrádú talún a stopadh agus a aisiompú, stop a chur le caillteanas bithéagsúlachta</div>

Tá na táscairí a úsáidtear chun dul chun cinn ar na Cuspóirí Creata a rianú liostaithe thíos. Déanfaidh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil (LCDC) agus an Coiste um Beartais Straitéiseacha um Fhorbairt Eacnamaíochta, Pobail & Cultúir (SPC) athbhreithniú ar na táscairí seo gach sé mhí chun tionchar na gclár a fheidhmíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus a cuid comhpháirtithe a mheas le linn saolré an PÁEP.

Is iad na Príomhtháscairí a gcaithfear monatóireacht a dhéanamh orthu ná:

- An sciar den fhuinneamh in-athnuaite sa soláthar fuinnimh príomhúil iomlán chun an luach de 51 a bhaint amach (Innéacs UNSDG 7)
- Astaíochtaí ó dhó agus ocsaídiú breoslaí iontaise agus ó tháirgeadh stroighne chun luach de 0 a bhaint amach. (Innéacs UNSDG 13)
- Astaíochtaí CO₂ atá corpraithe in earraí agus seirbhísí allmhairithe chun luach de 0 a bhaint amach. (Innéacs UNSDG 13)
- Astaíochtaí CO₂ atá corpraithe in onnmhairí guail, gáis, agus ola chun luach de 0 a bhaint amach. (Innéacs UNSDG 13)
- Meánlimistéar atá faoi chosaint i suíomhanna muirí atá tábhachtach don bithéagsúlacht chun luach de 100 a bhaint amach. (Innéacs UNSDG 14)

- Innéacs Sláinte Aigéin: Scór Uiscí Glan chun luach de 100 a bhaint amach (Innéacs UNSDG 14)
- Feabhsú ar an ráta astaíochtaí CO₂ ó dhó breosla iontaise agus táirgeadh stroighne tCO₂/duine chun an sprioc náisiúnta de 0 (Innéacs UNSDG 13) a bhaint amach
- % laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó éifeachtúlachtaí fuinnimh bainte amach agus % laghdú ar úsáid agus éileamh fuinnimh agus céatadán carnach coigiltis fuinnimh bainte amach i gcoibhneas leis an mbunlíne
- Líon na ngnóthas san earnáil ghlas a fhaigheann tacaíocht trí thionscnaimh Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe
- Comhréir de stoc tithíochta sóisialta na n-údarás áitiúil le Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (BER) i ngach ceann de na catagóirí BER A-F
- Feidhmíocht Éifeachtúlachta Fuinnimh na hEarnála Poiblí

Sprioc Ardleibhéil 5 — cathair ina cuirtear sláinte agus folláine chun cinn

Bhí sé mar aidhm ag PÁEP Chathair na Gaillimhe roimhe seo ‘sláinte agus folláine a muintire go léir a chur chun cinn’ agus tá an uaimhian seo fós oiriúnach. Tá Cathair na Gaillimhe ina ball de Líonra Cathracha Sláintiúla Eorpacha na hEagraíochta Domhanda Sláinte (EDS) ó 2006 i leith. Is é príomhspríoc ghluaiseacht Cathracha Sláintiúla an EDS sláinte agus folláine a chur chun tosaigh ar chlár oibre sóisialta, eacnamaíoch agus polaitiúil na ngníomhaireachtaí go léir agus gluaiseacht láidir a thógáil do shláinte an phobail ar leibhéal áitiúil.

Tacaíonn Cathair Shláintiúil na Gaillimhe le cur chun feidhme ‘Éire Shláintiúil: Creat le haghaidh Sláinte agus Folláine Feabhsaithe 2013 - 2025’ ar an leibhéal áitiúil. Is uaimhian fós den PÁEP seo ná sláinte agus folláine a chur chun cinn, agus é mar chuspóir breise aige sláinte agus folláine na ndaoine atá faoi mhíbhuntáiste i gCathair na Gaillimhe a chur chun cinn, ag obair i gcomhpháirtíocht le comhlachtaí pobail, deonacha agus poiblí.

Is é an Creat um Shláinte agus Folláine Feabhsaithe 2013 - 2025 an creat náisiúnta gníomhaíochta chun sláinte agus folláine mhuintir na hÉireann a fheabhsú.

Díríonn an creat ar thorthaí ardleibhéil agus tá sé bunaithe ar thorthaí iarbhir agus tacaítear leis na torthaí trí tháscairí a oibríonn le chéile chun pictiúr iomlán sláinte agus folláine a chruthú. Tá stíleanna maireachtála gníomhacha ag teastáil ag gach aoisghrúpa chun sláinte agus folláine a chur chun cinn agus is féidir é seo a fheabhsú trí struchtúir áitiúla, trí fhorbairt agus trí fheabhsú áiseanna, agus trí thionscnaimh chomhordaithe agus spriocdhírthe. Tá ról lárnach ag Comhpháirtíocht Spóirt Áitiúil na Gaillimhe maidir le rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí spóirt agus stíl mhaireachtála shláintiúil a neartú agus cuireann sí oiliúint agus maoiniú ar fáil do ghrúpaí áitiúla chun rannpháirtíocht a fheabhsú. Tá tionscadal Cathracha Gníomhacha Spóirt Éireann bunaithe ar Phlean Gníomhaíochta Domhanda na hEagraíochta Domhanda Sláinte do Ghníomhaíocht Choirp, atá dírithe ar na daoine is lú gníomhaí teacht chun bheith gníomhach.

Tá sé mar aidhm ag an tionscadal páirt a thabhairt do phobail trí thacú leo siúd atá faoi mhíbhuntáiste oideachasúil, sóisialta nó eacnamaíoch nó iad siúd atá faoi mhíchumas a bheith níos gníomhaí. Is í an Chomhpháirtíocht Áitiúil Spóirt i gcomhpháirtíocht le Spóirt Éireann a sheachadfaidh an tionscadal Cathracha Gníomhacha.

Is cathair shábháilte í Gaillimh, ach tá gá le tionscnaimh chun mothú sábháilteachta agus slándála daoine a chónaíonn nó a thugann cuairt ar an gcathair a fheabhsú chun é seo a chothabháil. Féachfaidh an PÁEP leis na struchtúir agus na comhpháirtíochtaí atá mar bhonn agus thaca ag sábháilteacht i gCathair na Gaillimhe a neartú ar bhealach comhoibríoch, lena n-áirítear tríd an gComhchoiste Póilíneachta (CCP) agus a fhochoistí, agus na Comhpháirtíochtaí Áitiúla Sábháilteachta Pobail atá beartaithe ina dhiaidh sin.

Sa Tuarascáil náisiúnta den Tascfhórsa um Gheilleagar Oíche (2021) leagadh béim ar na dúshlán agus na deiseanna atá ann chun gníomhaíocht shóisialta, chultúrtha agus eacnamaíoch a fhorbairt le linn uaireanta sonracha tráthnóna agus oíche i lár bailte agus cathracha. Scrúdaítear sa tuarascáil na deiseanna atá ann chun timpeallacht oíche i bhfad níos éagsúla agus níos fáiltí a bheith ann.

Is é an rún atá ann ná go mbeadh an raon gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dó cuimsitheach, oiriúnach do gach aois, cumas agus spéis agus go mbeadh sé ina thimpeallacht shábháilte arna thacú ag roghanna iompair solúbtha. Aithnítear go bhfuil Cathair na Gaillimhe i suíomh maith, leis na hinfheistíochtaí, na tacaíochtaí agus na rialacháin chuí chun leas a bhaint as forbairt tuilleadh den gheilleagar agus den chultúr oíche.

Is féidir sláinte agus folláine níos fearr a bhaint amach trí na Cuspóirí Creata thíos mar a léirítear i bPlean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2019 - 2024:

A chinntiú gur féidir lenár bpobail go léir a lánacmhainneacht a bhaint amach agus ról gníomhach foirmiúil a ghlacadh i ndéanamh beartais agus i maoirseacht trí rannpháirtíocht agus comhoibriú spriocdhírthe.

Creat PÁEP - Cuspóirí Inbhuanaithe Eacnamaíochta agus Pobail

Éagothroime sláinte a laghdú agus torthaí sláinte a fheabhsú trí chlár a chur chun feidhme ina ndírítear ar shláinte fhisiciúil, mheabhrach agus folláine

Na struchtúir agus na comhpháirtíochtaí atá mar bhonn agus taca le sábháilteacht agus folláine de mhuintir uile Chathair na Gaillimhe

Stíleanna maireachtála sláintiúla a fheabhsú trí chlár agus áiseanna áitiúla spóirt agus gníomhaíochta coirp a fhorbairt

Monatóireacht agus Meastóireacht

Is iad seo a leanas Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe (SDGanna) a léirítear:

Beatha sláintiúil a chinntiú agus folláine a chur chun cinn do gach duine de gach aois

Éagothroime a laghdú laistigh agus i measc tíortha

Cathracha a dhéanamh ionchuimsitheach, sábháilte, athléimneach agus inbhuanaithe

Tá na táscairí a úsáidtear chun dul chun cinn ar na Cuspóirí Creata a rianú liostaithe thíos. Déanfaidh an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil (LCDC) agus an Coiste um Beartais Straitéiseacha um Fhorbairt Eacnamaíochta, Pobail & Cultúir (SPC) athbhreithniú ar na táscairí seo gach sé mhí chun tionchar na gclár a fheidhmíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus a cuid comhpháirtithe a mheas le linn saolré an PÁEP.

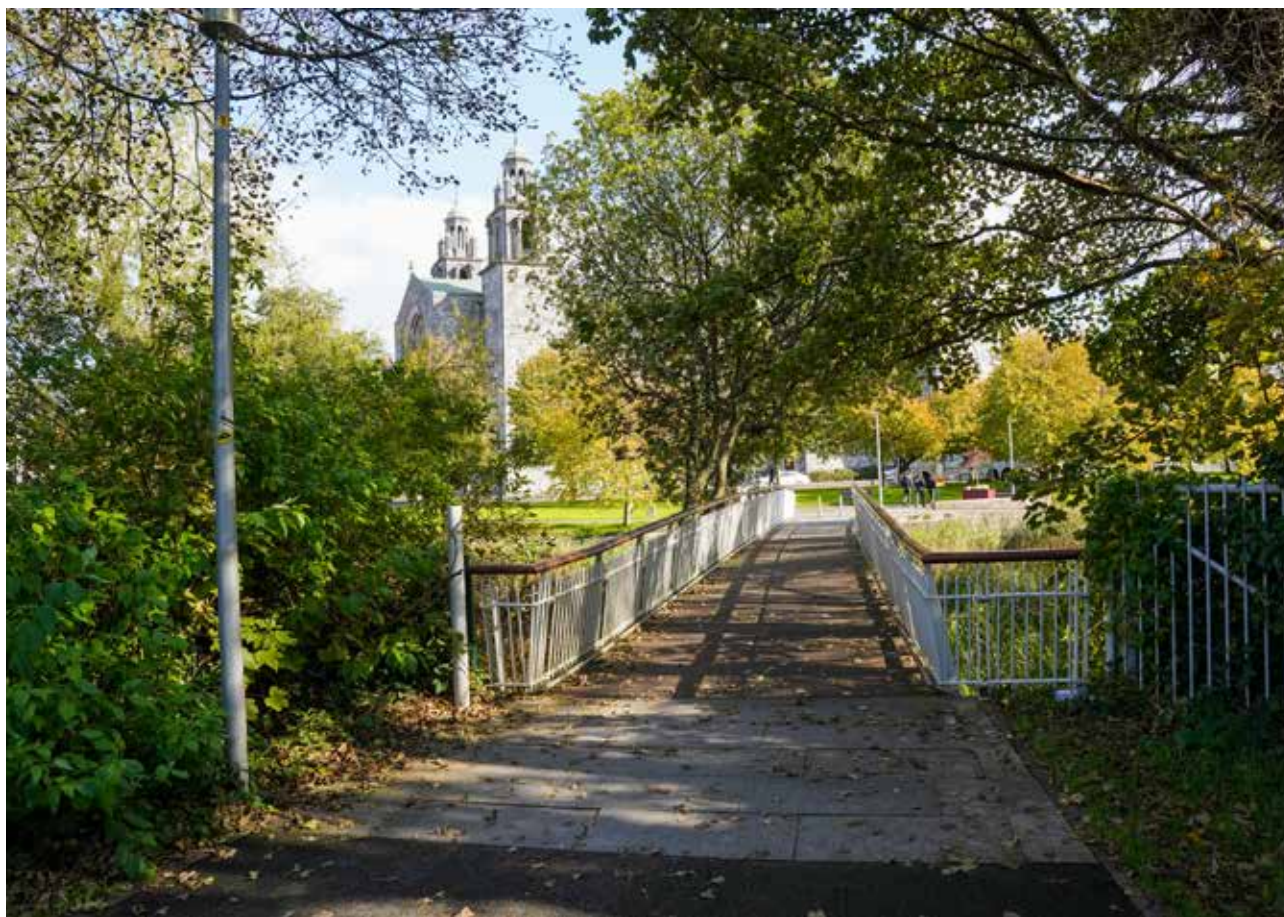
Is iad na Príomhtháscairí a gcaithfear monatóireacht a dhéanamh orthu le haimsiú cibé an bhfuil dul chun cinn á dhéanamh againn ná:

- Céatadán den daonra atá róthrom nó murtallach
- Comhréir an daonra a chaitheann tobac go laethúil / go hócáideach
- An céatadán den daonra a dhéanann ragús óil
- Céatadán na ndaoine a chomhlíonann na treoirlínte gníomhaíochta coirp
- An mhinicíocht chaighdeánaithe aoise in aghaidh gach 100,000 aise
- Ráta ionfharchtadh miócairdiach géarmhíochaine in aghaidh an 100,000
- Líon na dtithe faoi Leibhéal Tagartha Náisiúnta do Thagartha Radóin (200 Bq/m³)
- Céatadán na ndaoine a mheasann sláinte a bheith an-mhaith/go maith
- Staidrimh choireachta bhliantúla do Chathair na Gaillimhe
- Rátaí rannpháirtíochta i spóirt agus i ngníomhaíocht choirp
- Creat Náisiúnta um Fholláine
- Creat Torthaí Éire Shláintiúil
- Bonneagar agus áiseanna taistil ghníomhaigh a fhorbairt

6

Pleananna Chur chun Feidhme, Monatóireacht agus Measúnú

Aithnítear sa phróiseas Phlean Chur chun Feidhme gníomhaíochtaí sonracha chun cabhrú le baint amach na Spriocanna agus na Cuspóirí Ardleibhéil a comhaontaíodh do na sé bliana go dtí 2029.

Tá an chéad Phlean Chur chun Feidhme ar feadh tréimhse dhá bhliana ó 2024 – 2025 agus déanfar dlúthmhonatóireacht agus measúnú air sula ndéanfar é. A athbhreithniú agus a leasú chun cabhrú le hullmhú an dara Plean Chur chun Feidhme 2026 – 2027. Leis an gcur chuige nua níos solúbtha seo i leith chur chun feidhme an PÁEP, cuirfear ar chumas Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus a comhpháirtithe gníomhartha a shainaithint a d'fhéadfadh bheith ag tearcfheidhmiú nó nach mbeidh an tionchar a bhfuiltear ag súil leo mar thoradh orthu agus gníomhartha a chur ina n-ionad a d'fhéadfaí a ailíniú níos fearr le fíis agus spriocanna foriomlána an phlean a bhaint amach. Leis an athbhreithniú freisin, ceadófar do ghníomhartha nua a chur leis nuair a cheanglaítear é le beartais nó imthosca.

Cumhdaítear sa Plean Chur chun Feidhme gnéithe pobail agus eacnamaíocha trasna na 5 Sprioc Ardleibhéil agus na 17 gCuspóir. Tá struchtúir agus sásraí seachadta aitheanta do gach gníomh. Tá gníomhartha tosaíochta san áireamh sa Phlean Chur chun Feidhme.

I bPleananna Chur chun Feidhme, leagtar amach na gníomhartha comhaontaithe atá le cur chun feidhme a chuideoidh le baint amach na gCuspóirí agus na Spriocanna Ardleibhéil a leagtar amach sa Chreat PÁEP. Forbraítear na gníomhartha trí chur in ord tosaíochta bunaithe ar an gCreat PÁEP, comhthéacs agus taithí agus na hacmhainní daonna agus airgeadais araon atá ar fáil chun na gníomhaíochtaí a chur chun feidhme i dtréimhse an phlean sin.

Tá gá le próiseas chun faisnéis a bhailiú, a anailísiú agus a úsáid chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn cláir i dtreo a chuspóirí a bhaint amach agus chun cinntí straitéiseacha agus tosaíochta a threorú. Tá sé ríthábhachtach an PÁEP a chur chun feidhme, monatóireacht a dhéanamh air, é a mheas agus é a athbhreithniú i ndáil leis na cuspóirí agus na gníomhartha do gach sprioc ardleibhéil. Déanfar é a thomhas i gcoinne príomhtháscairí a aithníodh sa chuid roimhe seo agus forbrófar creat monatóireachta foriomlán.

Bainfear úsáid as na táscairí seo, lena n-áirítear iad siúd san innéacs Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe, chun tionchar na ngníomhartha atá leagtha amach i bPleananna Chur chun Feidhme an PÁEP a mheas. Déanfaidh an LCDC agus SPC athbhreithniú ar na sonraí seo go rialta chun tosaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí do gach Plean Chur chun Feidhme.

Le tuilleadh foilsithe de shonraí Dhaonáireamh 2022 cuirfear bonn eolais ar fáil do phróifílí socheacnamaíocha sonracha Chathair na Gaillimhe agus do tháscairí bonnlíne chun tacú leis an bpróiseas athbhreithnithe PÁEP. Déanfar tuilleadh forbartha ar tháscairí Sonracha, Intomhaiste, Inghnóthaithe, Ábhartha agus faoi Cheangal Ama (SMART).

Beidh táscairí SMART oiriúnach do na Spriocanna Ardleibhéil agus na Cuspóirí Inbhuanaithe atá sonraithe sa Chreat PÁEP agus tacóidh siad le faireachán agus meastóireacht ar an PÁEP. Beidh forbairt cás-staidéir mar chuid den phróiseas monatóireachta freisin agus tacóidh sé le meastóireacht chuimsitheach ar idirghabhálacha an PÁEP.

Cé go n-oibreoidh an Creatphlean thar thréimhse sé bliana ó 2024, déanfar na Pleananna Chur chun Feidhme a fhorbairt gach dhá bhliain. Cuimseoidh na Pleananna Chur chun Feidhme seo gníomhartha soiléire intomhaiste bunaithe ar na Spriocanna agus na Cuspóirí Ardleibhéil sa Chreatphlean agus léireoidh siad na haighneachtaí a fuarthas tríd an bpróiseas comhairliúcháin phoiblí agus seasaimh beartais cothrom le dáta. Faomhfaidh an LCDC agus an SPC na Pleananna Chur chun Feidhme agus glacfaidh Comhairle Cathrach na Gaillimhe leo de réir mar is cuí.

Tá an fhreagracht as cur chun feidhme, monatóireacht agus athbhreithniú an PÁEP a bhrú chun cinn ar chomhaltaí an LCDC, an CBS um Fhorbairt Eacnamaíoch, Tacaíochta Fiontair agus Cultúir agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

7 Aguisín

Aguisín 1: Acrainmneacha

AA	Measúnú Cuí
AEC	Conair Eacnamaíoch an Atlantaigh
AHB	Comhlacht Ceadaithe Tithíochta
ATU	Ollscoil Theicneolaíochta an Atlantaigh
CARO	Oifig Réigiúnach um Ghníomhú ar son na hAeráide
CDP	Plean Forbartha Cathrach
CEP	Clár um Fheabhsú Pobail
CSO	An Phríomh-Oifig Staidrimh
CYPSC	An Coiste Seirbhísí Leanaí agus Daoine Óga
DECC	An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide
D/Children	An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige
DETE	An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta
DHLGH	An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht
DRCD	An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail
DTCAGSM	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán
ED	Toghroinn
EIA	Measúnú Tionchair Timpeallachta
ERDF	Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa
EU	an tAontas Eorpach
FDI	Infheistíocht Dhíreach Choigríoch
GHG	Gás Ceaptha Teasa
GRETB	Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe Ros Comáin
GCC	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
GCCN	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe
GCP	Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe
GTM	Gluaiseacht Lucht Siúil na Gaillimhe
GVC	Ionad Oibrithe Deonacha na Gaillimhe
HI	Éire Shláintiúil
HSE	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
ICT	Teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide
IDA	An Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail
KPI	Príomhtháscaire Feidhmíochta
LA	Údarás Áitiúil
LCDC	An Coiste Forbartha Pobail Áitiúil

LDA	Gníomhaireacht Forbartha Talún
LDC	Cuideachta Forbartha Áitiúil
LECP	Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail
LEO	Oifig Fiontair Áitiúil
NDP	Plean Forbartha Náisiúnta
NECP	Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide
NGO	Eagraíocht Neamhrialtais
NHA	Limistéar Oidhreacht Náidúrtha
NPF	Creat Náisiúnta Pleanála
PPN	Líonra Rannpháirtíochta Poiblí
RA	Tionól Réigiúnach
REP	Plean Fiontair Réigiúnach
RSES	Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch
SAC	Limistéar Caomhantais Speisialta
SALLAM	Comhghuaillíochtaí Inbhuanaithe i gCoinne Fuatha Frith-Mhuslamach
SEA	Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta
SEAI	Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
SDG	Sprioc Forbartha Inbhuanaithe
SFI	Fondúireacht Eolaíochta Éireann
SICAP	An Clár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail
SME	Fiontar Beag agus Meánmhéide
SPA	Limistéar faoi Chosaint Speisialta
SPC	An Coiste um Beartais Straitéiseacha
SWOT	Láidreachtaí, Laigí, Deiseanna, agus Bagairtí
TIG	Grúpa Idirghníomhaireachta don Lucht Siúil
UN	Na Náisiúin Aontaithe
URDF	Ciste Athnuachana agus Forbartha Uirbigh
WHO	An Eagraíocht Dhomhanda Sláinte
WRDTF	Tascfhórsa Drugaí & Alcóil Réigiún an Iarthair

Aguisín 2: Ballraíocht an Ghrúpa Comhairleach PÁEP, an Coiste Forbartha Pobail Áitiúil, an Coiste Beartais Straitéisigh um Fhorbairt Eacnamaíoch, Pobail & Cultúir

Grúpa Comhairleach LECP

Ainm	Lena n-ionadaítear	Eagraíocht
An Comhairleoir Niall McNelis	CBS um Fhorbairt Eacnamaíoch, Pobail & Cultúir	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Dominick Whelan	CBS um Fhorbairt Eacnamaíoch, Pobail & Cultúir	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe
Elaine Harvey	LCDC Chomhairle Chathair na Gaillimhe	Ceardchumann
Caroline McDonagh	Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe	Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe
Brian Barrett	Comhairle Cathrach na Gaillimhe	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Lieze Fanning	Comhairle Cathrach na Gaillimhe	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Dermot Mahon	Príomhoifigeach LCDC	Comhairle Cathrach na Gaillimhe

Coiste Forbartha Pobail Áitiúil

Leasanna Reachtúla (7)		
Ainm	Earnáil	Eagraíocht
An Comhairleoir Martina O'Connor, An Comhairleoir Alan Curran	Comhaltaí Tofa Údarás Áitiúil	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Oifigeach Údaráis Áitiúil	Patricia Philbin Príomhfheidhmeannach Eatramhach	Comhairle Cathrach na Gaillimhe
	Valerie Kelly	Oifig Fiontair Áitiúil
Gníomhaireachtaí Stáit	Regina Higgins	An Roinn Coimirce Sóisialaí
	Adrienne Lynam	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
	Sinead Morgan	GRETB

Leasanna Neamhreachtúla (8)		
Joanne Laffey	Pobal & Deonach	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe (GCCN)
Lorraine Lally		
James Coyne		
Anne Marie Stokes		
Fiona McDonagh-Delaney		
Elaine Harvey (Cathaoirleach)	Ceardchumann	Comhairle Ceardchumann na Gaillimhe
Folamh	Fostóirí/ Gnó	Cumann Tráchtála na Gaillimhe
Linda Sice Brogan	Forbairt Áitiúil	Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe

CBS um Fhorbairt Eacnamaíoch, Pobail agus Cultúir

Ainm	Earnáil
An Comhairleoir Niall McNelis (Cathaoirleach)	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Donal Lyons	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Eddie Hoare	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Noel Larkin	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Clodagh Higgins	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir M.J Crowe	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir Declan McDonnell	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
An Comhairleoir John Connolly	Rialtas Áitiúil Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Geri Slevin	Ceardchumann
Dominick Whelan	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe (GCCN)
Megs Morley	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe (GCCN)
Dave Hickey	Gnó / Cumann Tráchtála na Gaillimhe

Aguisín 3: Foinsí Maoinithe Féideartha

Leagtar amach thíos foinsí féideartha maoinithe leis na hardspriocanna a chur chun cinn. Ní liosta críochnaitheach é agus d'fhéadfadh foinsí maoinithe breise teacht chun cinn le linn saolré an phlean.

Réigiún cathrach cruthaitheach den scoth

- Tionscnaimh Ealaíon, Turasóireachta, Cultúir (CCG)
- An Clár Éire Ildánach
- Maoiniú/Clár na Comhairle Ealaíon
- Maoiniú do Phlean na Gaeilge / Foras na Gaeilge & An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán
- Ciste Struchtúr Stairiúil
- Cistí Infheistíochta WDC (Ciste WRAP)
- Cuideachta Cultúir na Gaillimhe
- Clár Music Generation
- Plean Straitéiseach Mhúsaem Chathair na Gaillimhe
- Plean Fiontar Réigiúnach an Iarthair suas go dtí 2024
- Cistí Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (ERDF) 2021-2027
- Horizon Europe (2021-2027)
- Maoiniú Chlár Forbartha Turasóireachta Fáilte Éireann

Cathair nuálach

- Oifig Fiontair Áitiúil
- Straitéis Náisiúnta Scileanna suas go dtí 2025
- Ciste Nuálaíochta Sóisialta na hÉireann, Ciste Forbartha Fiontraíochta Sóisialta
- Scéim Deontas Caipitil d'Fhiontair Shóisialta DAF
- An Ciste Forbartha Athbheochana Uirbí (CFAU)
- Cistí Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (ERDF) 2021-2027
- Ciste na Mol Nasctha (Conair Eacnamaíoch an Atlantaigh)
- Ciste Taighde, Forbartha & Nuálaíochta (TF&N) - Fiontraíocht Éireann
- Tógtha chun Nuála - Fiontraíocht Éireann
- Ciste Forbartha Fiontraíochta Réigiúnaí (REDF) - Fiontraíocht Éireann
- Scéim Aistrithe Fiontraíochta Réigiúnaí (RETS) - Fiontraíocht Éireann
- Ciste um Aistriú Glas / Ciste um Aistriú Digiteach - Fiontraíocht Éireann
- Ciste Tráchtálaithe & Clár Bith-Nuálaíochta - Fiontraíocht Éireann
- Cistí Infheistíochta WDC
- Ciste Nuálaíochta na Seirbhíse Poiblí
- Clár Nuálaíochta Digiteach - DRCD
- Horizon Europe (2021-2027)
- Clár Forbartha Turasóireachta Fáilte Éireann
- Ciste um Ghníomhú ar son na hAeráide

Cathair chomhionann agus uilechuimsitheach

- SICAP 2024+
- Pobal
- Clár Aoisbhách
- Ciste Forbartha Chomhairle na nÓg
- Scéim Deontais Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas
- Ciste um Rannpháirtíocht agus Feasacht Míchumais
- An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige
- Ciste Tacaíochta Pobail (DRCD)
- Ciste na gCuntas Díomhaoin
- An Coiste Seirbhísí Leanaí agus Daoine Óga
- Clár Éire Ildánach Chathair na Gaillimhe
- Maoiniú Éire Shláintiúil
- Ciste um Aitheantas Pobail
- Ciste Infheistíochta na Lárionad Pobail

Cathair inbhuanaithe agus athléimneach

- Scéim Deontais Nuálaíochta um Gheilleagar Ciorclach (CEIGS)
- Clár an GCC um Gheilleagar Ciorclach
- Maoiniú Taistil Ghníomhaigh na Roinne Iompair / An tÚdarás Náisiúnta Iompair
- Scéimeanna maoinithe Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
- Ciste Forbartha Athghiniúna Uirbeach (URDF)

- Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (ERDF)
- Clár Píolótach Cathracha Neodracha ó thaobh Astaíochtaí
- Horizon Europe
- Ciste Fiontraíochta um Ghníomhú ar son na hAeráide de chuid na Roinne Fiontair, Trádála agus Fostaíochta
- Ciste um Aistriú Glas

Cathair ina cuirtear sláinte agus folláine chun cinn

- Ciste Éire Shláintiúil 2023 go 2025 agus Ciste Éire Shláintiúil GCC
- SECAD Tionscnamh Bia Pobail Biaslán
- Clár Aoisbhách
- Clár Planet Youth
- Sláintecare Tithe Sláintiúla Aoisbháula
- Ciste um Fheabhsú Pobail
- Ciste Forbartha Chomhairle na nÓg
- Spórt Éireann agus an Ciste Caipitil Spóirt
- Clár na gCathracha Gníomhacha / Clár Fast-Track Cities
- Scéimeanna maoinithe Spóirt Chomhairle Cathrach na Gaillimhe
- Comhpháirtíocht Spóirt na Gaillimhe
- Scéimeanna Deontais Chrannchur Náisiúnta FSS
- Scéim Deontais Náisiúnta Gníomhach Aoise & Deiseanna
- Ciste Nuálaíochta Sábháilteachta Pobail

Aguisín 4: Príomhstaidrimh do Chathair na Gaillimhe – Daonáireamh 2022

Staidrimh	Cathair na Gaillimhe	Stát
Déimeagrafaíocht		
Daonra 2022	84,414	5,149,139
Méadú ar an daonra ó 2016 i leith	5,746	387,274
Fás daonra 2016-2022 (%)	7.3%	8.1%
Fás daonra 2002-2022 (%)	28.2%	31.4%
Comhpháirteanna fáis (nádúrtha)	53.3%	43.2%
Comhpháirteanna fáis (imirce)	46.7%	56.8%
Fir mar % den daonra	47.88%	49.42%
Mná mar % den daonra	52.12%	50.58%
Aois		
Meánaois (blianta)	37.4	38.8
Cóimheas spleáchais aoise	39.2	53.2
Cóimheas spleáchais óige	21.5	30.1
Cóimheas spleáchais seanaoise	17.7	23.1
Sláinte, Míchumas agus Cúram		
Sláinte ghinearálta 2011	90.8%	90.2%
Sláinte ghinearálta 2016	90.3%	90.0%
Sláinte ghinearálta 2022	88.4%	88.9%
Leibhéal míchumais - % faoi mhíchumas MÓR	7.7%	7.9%
Leibhéal míchumais-% faoi mhíchumas go POINTE ÁIRITHE	14.4%	13.6%
Cúramóirí mar % den daonra	5.0%	5.8%
Stádas Eacnamaíoch agus Lucht Saothair		
Príomh-Stádas Eacnamaíoch - ag obair	55.5%	56.1%
Príomh-Stádas Eacnamaíoch - scortha	13.3%	15.9%
Stádas Eacnamaíoch Príomhoide - mac léinn	16.0%	11.1%
Príomh-Stádas Eacnamaíoch - aire a thabhairt don bhaile/teaghlach	4.7%	6.6%
Príomh-Stádas Eacnamaíoch - gan a bheith ábalta obair	4.2%	4.6%
Dífhostaithe de réir contae	9.3%	8.3%
% dífhostaíochta atá fadtéarmach	56.6%	60.2%
Ráta rannpháirtíochta an lucht saothair	61.2	61.2
Ráta rannpháirtíochta fir sa lucht saothair	66.5	67.0
Ráta rannpháirtíochta na mban sa lucht saothair	56.4	55.6

Nascacht agus obair ón mbaile		
% le nasc Idirlín Leathanbhanda	81.1%	79.4%
% gan aon cheangal Idirlín	5.6%	8.7%
% Ag obair ón mbaile (3-5 lá in aghaidh na seachtaine)	56.4%	53.6%
Infhaighteacht Gluaisteán		
Infhaighteacht gluaisteán - % teaghlach gan charr	18.5%	13.4%
Infhaighteacht gluaisteán - % teaghlach le carr amháin	40.9%	37.9%
Infhaighteacht gluaisteán - % teaghlach le níos mó ná carr amháin	29.0%	41.5%
Soláthar Uisce agus Cóireáil Fuíolluisce		
Cineál an tsoláthair uisce % na dteaghlach ar phríomhlíonra poiblí	94.7%	80.1%
Cineál an tsoláthair uisce % na dteaghlach ar an nGrúpscéim	1.6%	7.7%
Cineál an tsoláthair uisce % na dteaghlach ar fhoinse phríobháideach eile	0.2%	9.9%
Cineál cóireála fuíolluisce - % teaghlach ar scéim phoiblí	92.2%	68.2%
Cineál cóireála fuíolluisce - % teaghlach ar umar seipteach aonair	3.2%	25.4%
Breosla Téamh Lárnaigh & Fuinneamh In-athnuaite		
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann ola	47.5%	38.9%
Breosla Téamh Lárnaigh - % na dteaghlach a úsáideann gás nádúrtha	14.8%	32.7%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann leictreachas	22.8%	11.8%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann gual	3.6%	3.5%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann móin	0.8%	3.7%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann LPG	0.9%	0.6%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann adhmaid (lena n-áirítear millíní)	0.5%	1.7%
Breosla Téamh Lárnaigh - % breosla na dteaghlach nach bhfuil sonraithe	7.3%	5.0%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach a úsáideann breosla eile	0.6%	0.9%
Breosla Téamh Lárnaigh - % teaghlach gan teas lárnach	1.3%	1.2%
Fáil ar fhoinse fuinnimh in-athnuaite teasa	16.8%	25.7%
An leibhéal is airde oideachais		
Gan oideachas Bunscoile/Foirmiúil	6.8%	10.5%
Tánaisteach	33.1%	41.5%
Tríú Leibhéal	60.1%	48.0%
Earnálacha Ardleibhéil (fostaíocht)		
Talmhaíocht, Foraoiseacht & Iascaireacht	0.4%	3.8%
Tionscal & Tógáil	20.2%	18.8%
Seirbhísí	79.4%	77.4%
Ráta Torthúlachta (2022)	8.8	11.3
Rátálacha Fuinnimh Foilgimh Intíre (BER) % Grád B2 agus níos airde	12.6%	16.8%

